

RAZGOVOR MARŠALA TITA S PREDSTAVNIKI AMERIŠKIH CERKVA

Bled, 5. avgusta. (Tanjug). Predsednik vlade FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je sprejel v nedeljo dopoldne na Bledu delegacijo predstavnikov ameriških cerkva, ki so prišli na obisk v našo državo. Delegacija so tvorili: dr. Amory Steewens, dr. Jew Shipler Elery, dr. Samuel Treksler, dr. Howard Melish, dr. George Butler, dr. Clode Williams, dr. Philips Elliot in dr. Nussbaum.

V razgovoru s člani delegacije se je maršal Tito zadržal več kot eno uro.

Člani delegacije — protestantski duhovniki so obvestili maršala takoj v začetku razgovora, da so iz različnih držav Amerike, iz New Yorka, Bostona, Indianopolisa, Alabame in drugih. Želeli so osebno izraziti maršalu hvaležnost, ker jim je dala jugoslovanska vlada možnost obiskati našo državo ter jo videti.

Dobro je, je dejal maršal, da vidite tukaj v Jugoslaviji, koliko je točno tisto, kar se o nas piše in govori v Ameriki.

Lahko vam rečem, je odgovoril neki član delegacije, da se mi zavedamo tega, da v naših ameriških časopisih ne dobimo mnogo resničnih poročil o Jugoslaviji.

Na žalost je tako, je potrdil maršal. Če hočete — danes je nedelja — oditi kamor koli v cerkve, boste videli, kako so polne, videli boste, da nihče ne ovira izvrševanja verskih obredov, da nihče ne ovira ljudi, da bi hodili v cerkve.

Na nas je napravilo globok vtis dejstvo, da kljub zadržanju določenih cerkvenih voditeljev in posameznih duhovnikov vlada pri vas v Jugoslaviji tako široka strpnost do veroizpovedi oziroma cerkev.

Ne zahtevamo, je dejal maršal, od cerkvenih poglavarjev in duhovnikov nič drugega, razen da so lojalni proti državi. To ima vsaka država pravico zahtevati in nobena ne bo dovolila, da bi delali zoper njo.

Ali smatrate, da doberšen del duhovščine ne samo, da ni proti državi, ampak da nasprotno podpira državo in graditev? je vprašal neki član delegacije.

Večji del nižje duhovščine pri pravoslavni, pri katoličanih manj, toda tudi pri katoličanih. Med njimi so tudi voditelji, kot n. pr. nekateri škofje.

Na vprašanje o odnosih med Vatikanom in Jugoslavijo, zlasti pa o bodočih odnosih, je maršal Tito odgovoril:

Tu ne vidim zboljšanja. To ni odvisno od nas, ampak od Vatikana. Če bo Vatikan še naprej vzrok temu, da duhovniki pri nas ne zavzamejo boljše stališča do države, je razumljivo, da se bodo odnosi poslabšali. Položaj je bil že takšen, da je skoraj prišlo do prekinitve. Toda zavračam, čeprav najbolj neznatnega, vendar slabi vpliv Vatikana v vzhodnih državah.

Prav tako igra tudi socialni moment važno vlogo, zlasti gospodarski. Mi smo odvezali cerkvena posestva in jih dali ljudstvu. Socialni moment je potegnil za seboj tudi gospodarskega. Toda pustili smo cerkvi določeno odstotek premoženja. Zupnijam je bilo puščenih nekaj ha zemlje, samostanom pa zaradi varovanja zgodovinskih spomenikov 20 do 50 ha. Tukaj moramo pripomniti, da ima katoliška cerkev v Jugoslaviji veliko premoženje v poslopih, v glavnem v stanovanjskih poslopih, ki jih država ni vzela. Kar se tiče taks in dajatev od teh poslopij jih cerkev plačuje kot drugi. V kolikor so njihova poslopja odvzeta za javne potrebe in stanovanja, se jim plačuje najemnina. Pri nas je bilo to zaradi pomanjkanja stanovanj potrebno; v naši državi je bilo mnogo porušenega med vojno.

Člani delegacije so pripomnili, da tudi v Ameriki verniki, v glavnem protestanti, zahtevajo, naj cerkev plačuje dajateve in da je tudi tam podoben problem v zvezi z vedno večjo napadalnostjo katoliške cerkve. Nato so zaprosili, naj jim da maršal kratek komentar o ameriški zunanji politiki.

Ne želim komentirati stvari o ameriški zunanji politiki. Naše stališče, vključno tudi moje osebno stališče, se izraža v izjavah naših predstavnikov pri ZN. To je naše stališče tako da glede njega nimam kaj dodati, razen tega, da nam je zelo žal, ker med nami in Ameriko odnosi niso boljši. Amerika je bila pri nas vedno popularna, tako da nam je neprijetno zaradi tega, ker smo danes izpostavljeni določenemu nerazumevanju. Mislim, da je k temu mnogo prispevalo dejstvo, da ameriški javnosti ni prikazan dejanski položaj v Jugoslaviji, ker določen tisk širi neresnice o Jugoslaviji in ker ameriška javnost ter celo gotovi uradni krogi dobivajo napačno sliko o tem, kar se dogaja v Jugoslaviji. Zato je tam tudi nerazpoloženje. To pa nas boli. Želim, da bi zvedeli resnico, da bi točno vedeli, kaj se tukaj dogaja, da bi Amerika vedela, da ima v Jugoslaviji svojega prijatelja in da mi ne zavzemamo nikakršnega frontalnega položaja proti

Ameriki. To absolutno ni točno. Med tistimi, pa ki o Jugoslaviji širijo neresnice glasove, pripada velika zasluga ravno določenim ameriškim katoliškim krogom in pravoslavim škofom.

Delegati so tudi sami izrazili obžalovanje, ker ni med Jugoslavijo in Ameriko boljših odnosov, naker so vprašali maršala o razgovorih s predstavnikom Vatikana v Jugoslaviji Harleyem, ki ima v Ameriki vpliv.

O vlogi Harleya kot diplomatskega predstavnika Vatikanske države, je odgovoril maršal, ne morem nič konkretnega povedati. Videlo se šteje bo, kaj hoče Harley, ali hoče odigrati vlogo za zboljšanje odnosov med katoliško cerkvi in našo državo, ali pa ne. Za enkrat o tem ne morem konkretno govoriti; to bo pokazala naše prihodnost. Harley je prišel k nam takoj po koncu vojne. Bil je pri meni, in dal sem mu točne podatke o določenih delih katoliške cerkve ter celo knjigo dokaznega materiala o zločinih in prestopih Stepinca, zaradi katerih je bil tudi obsojen. Vse to smo mu dali, vendar pa odgovor ni prišel, pa tudi nobenih rezultatov nismo opazili. Zatem so se pa, ne glede na to, da sem se razgovarjal s Harleyem, odnosi s katoliško cerkvi vedno bolj slabšali. Nato je prišla tudi Stepinčeva poslanica in cela vrsta stvari, ki nam niso mogle biti poročila, da se bo takšno stanje odnosov med našo državo in katoliško cerkvi popravilo.

Neki član delegacije je pripomnil, da je katoliški tisk v Ameriki Stepinčev primer izkoristil bolj kakor kateri koli drugi. Mislim, je dejal nato maršal, da katoliška cerkev v Ameriki ni imela za to nikakršne moralne pravice, prav tako pa tudi ni imela možnosti, da bi zanikala tisto kar se je dogajalo v Jugoslaviji. Vloga, ki jo je Stepinac igral med okupacijo, je zelo temna, o čemer obstoje številni dokazi, črna na belem. Nič ni uničenega. Med drugim obstoje celo nemški filmi, ki to dokazujejo. Zlasti se poudarja njegova vloga v času nasilnega pokatoličevanja pravoslavni od strani katoliške cerkve.

Člani delegacije so izjavili, da se zavedajo vseh teh dejstev in da je bil razvedo to eden izmed razlogov, da so si želeli obiskati našo državo ter za lastnimi očmi videti te stvari. Sporočili so maršalu, da je v New Yorku katoliška hierarhija skušala napraviti Stepinca za svetnika, tako da je bila celo neka nova gimnazija imenovana po njem.

Zelo slabo je, če se iz takega človeka dela svetnika, je odgovoril nato maršal.

Ali smatrate, je vprašal maršala nek član delegacije, da je katoliška cerkev prav zato odklonila, da bi pozvala Stepinca odhod, da bi iz njega napravila mučenika?

Tega ne vem. Jaz sem g. Harleyu kot predstavniku Vatikanske države postavil zahtevo, naj oni sami odpočijejo Stepinca, da ne bi prišlo do njegove aretacije. Mi smo ravnali zelo širokogrudno. Dejali smo jim: Odpeljite Stepinca, če nečete, ga moramo aretirati. Kajti kakšni pojmi o pravičnosti bi nastali pri naših ljudeh, če mi tega ne bi storili.

V nadaljevanju razgovora so predstavniki ameriških cerkva seznanili maršala s temeljnimi pojmovanjem odnosa ameriške protestantske cerkve do države, v smislu katerega morata biti cerkev in država ločeni; cerkev se ne sme vmešavati v aktivno politiko, v strankarsko politiko, mora se zanimati za pospeševanje in zaščito človeških pravic. Vprašali so maršala, če je to tudi njegovo stališče.

Naše stališče je, je odgovoril maršal, da se cerkev ne vmešava v državne politične stvari, da duhovniki vrše svoje verske obrede in da delujejo v smeri utrjevanja morale ter podpiranja države v splošnem. To ni politična stvar, ampak stvar vzgoje dobrih državljanov. Tu gre za nacionalni moment. Konkretno, mi v Jugoslaviji delamo velike napore pri obnovi in graditvi države, ljudstvo pa se je iz izjemnim navdušenjem lotilo tega posla. Treba je obnoviti tisto, kar je bilo med vojno porušeno in ustvariti boljše pogoje življenja kot smo jih imeli prej. Mislimo, da je treba, da nas določeni katoliški krogi, če že nečete pri tem aktivno sodelovati, vsaj ne ovirajo. Ne silimo jih, da morajo pri tem sodelovati, ampak samo zahtevamo, da nas ne ovirajo, če že nečete sodelovati. Toda bilo bi pravilno in pravično, da bi tudi oni podprli napore ljudstva, ker je to v skladu z moralno, ki jo morajo državljanji neke države imeti. Dalje, za nas je zelo važno to, da je Jugoslavija mnogonacionalna država in kar je še važnejše, narodnosti so pri nas opredeljene na posamezne cerkve: v Srbiji so pravoslavni, na Hrvaškem katoliški, v Bosni muslimani, pravoslavni in katoliški. V preteklosti so pri nas po zaslugi nepravilnega delovanja nekaterih cerkvenih poglavarjev vero istovetili z nacionalnostjo, kar je povzročilo nastanek neverjetnega nacionalnega sovražništva.

Pri tem je cerkev igrala dovolj močno vlogo. Med vojno je imelo to strašne posledice, kajti ravno po zaslugi takšnega sovražništva, pri čemer so določeni cerkveni krogi odigrali veliko vlogo, je prišlo do pokolja, ki so ga okupatorji izkoristili za iztrebljenje našega naroda. Mi smo imeli, kar vam je vsekakor znano, med vojno proti okupatorjem in domačim izdajalcem kot eno glavnih gesel in glavnih nalog; da preprečimo bratormo vojno, da ustvarimo bratstvo in enotnost. To nam je tudi uspelo. Sedaj po vojni so ravno zaradi tega, ker je ostalo še dovolj starih pojmovanj pri določenih cerkvenih krogih, poizkusili, da bi se znova povrnilo tisto staro. Toda mi smo z ustavo in zakoni onemogočili vsak pojav sovražništva in nacionalne mržnje, zlasti na verski podlagi. Razumljivo pa je, da bo, če bodo hoteli duhovniki rušiti, kar smo mi tako težko zgradili, to je bratstvo in enotnost med našimi narodi, tiste, ki bodo to delali, zadel zakon. Moje osebno mišljenje je, da je sploh nepravilno istovetiti vero z nacionalnostjo, kajti pri isti nacionalnosti je možnih več ver, če obstoji svoboda veroizpovedi.

Ali bi nam hoteli povedati kaj o stališču patriarha? Vemo, da se je vrnil, zato bi nas zanimalo, kakšno je vaše mišljenje o njegovi vrnitvi in stališču? — so vprašali delegati.

Moje mišljenje o njegovi vrnitvi je jasno, ker sem tudi jaz sam skušal doseči, da bi se vrnil v državo. Prišel je z obojestransko željo: i z našo i s svojo. Upali smo, da bo njegov prihod v Jugoslavijo mnogo prispeval k temu, da se onemogoči delo določenih elementov v pravoslavni cerkvi, ki so se med okupacijo izkazali zelo slabo, tako da bi bile vsaj v pravoslavni cerkvi razmere urejene, da vsaj ona ne bi delala proti državi. V tem kratkem času, odkar se je patriarh vrnil v državo, smo opazili pri njem gotovo zavzemanje v smislu izboljšanja. Vem, da to ni tako lahko, ker patriarh ni vsemogočen; so škofje, ki so popolnoma nasprotnega mišljenja. N. pr. ona dva Irinej in Dionizij v Ameriki. Ta dva nista prijatelja nove Jugoslavije. Zal pa Sv. Sinod še ni smatral za potrebno, da bi jima odvzel pravico govoriti tam v imenu pravoslavne cerkve. Prekmalu bi bilo še govoriti o tem, da bo mogel patriarh Gavriilo popolnoma upravičiti naše želje, toda osebno vidim pri njem iz razgovorov, ki sem jih nekočkrat imel z njim, stremljenje, da bi se to stanje popravilo. Pozitivno je to, da čuti, da je nacionalno kot Jugoslovan odgovoren, da to popravi, da razume, da mora biti cerkev jugoslovanska, oziroma slovenska, nacionalna. To pomeni, da ona ne bo hotel — kakor nekateri drugi — služiti nenarodnim interesom. Kako bi recimo gledali na vas v Ameriki, če bi delali proti interesom Amerike? Verjetno vam takega dela ne bi dovolili.

Na vprašanje dr. Nussbauma, ali je načelo svobode veroizpovedi stalno, ali je to temeljno načelo vlade in države, ali pa samo, kot trdijo nekateri krogi, maneuver, ki ne bo trajal dolgo, je maršal Tito odgovoril:

Pri nas je to fiksirano v ustavi, konstituciji. To pa, kar je v konstituciji fiksirano, to je trajno. Mi nimamo v konstituciji nobenih maneovrov. Tam imamo stvari, ki so mogoče neprijetne nekaterim krogom; toda tako je določilo ljudstvo. Imamo svobodo vere. Razen tega bi vam rad dejal da smo močno prepričani, da vere ni mogoče ukiniti z dekreti. To je nekaj globlje in takšen postopek bi bil napačen, ker bi s tem oslabil našo državo. Nastala bi zmesnjava. Vemo, da mora biti cerkev, če se postavi v službo ljudstva, če služi njegovim interesom in če ne dela proti državi in proti obstoječim zakonom, tudi koristna državi.

Pred vojno sem, je dejal nato dr. Nussbaum, nekajkrat odšel v Jugoslavijo na poziv določenih verskih skupin, ki so predstavljale manjšino in niso uživale svobode veroizpovedi v Jugoslaviji. Tedaj sem moral iti k patriarhu in interveneriti, naj se dovoli delo tudi drugim cerkvam. Sedaj bi želel poudariti, da je zlasti prepričljivo vplivalo name dejstvo, da imajo v današnji Jugoslaviji vse veroizpovedi svobodo in da mi nobene, ki bi imela več privilegijev od drugih, da so vse izenačene.

Nato je maršal Tito odgovoril na nekoliko drugih postavljenih vprašanj, med drugim tudi, da bo uvoz verskih knjig in časopisov iz tujine v Jugoslavijo dovoljen, v kolikor ti ne bodo v nasprotju z obstoječimi zakoni, da ima protestantska cerkev v Jugoslaviji možnost razvoja in da so protestanti, katerih škof iz Vojvodine je obiskal maršala, zadovoljni s svojim današnjim položajem itd. Na koncu so gostje izrazili svoje občudovanje delovnemu poletu, ki so ga videli v vseh krajih naše države, na vseh gradbiščih, ki so jih obiskali, podarjajoč, da je to vplivalo nanje kot duhovno zdravilo.

Edina kritika, so dejali, ki bi jo lahko dali v zvezi s cerkvi, je, da smo videli in obiskali preveliko število cerkva.

Da, se je strinjal maršal z njimi, zato pa recite v Ameriki, da je tukaj cerkev na vsakem hričku, na vsakem griču.

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Razgovor maršala Tita s predstavniki ameriških cerkva. — Za brezpogojno izvedbo obveznega odkupa žita. Sodelovanje Jugoslavije in Bolgarije — nov prispevek k okrepitvi miru. Kaj nas uči odkup žita v drugih ljudskih republikah. Gospodarstvo. — Kultura. — Dopisi. Zunanja politika. — Fizkultura.

TISKOVNA KONFERENCA NA PREDSEDSTVU VLADE LRS V ZVEZI Z ODKUPNO KAMPANJO ŽITA

Za brezpogojno izvedbo obveznega odkupa žita!

V zvezi z odkupno kampanjo žita je Tiskovni urad pri Predsedstvu vlade LRS povabil novinarje vseh naših listov na tiskovno konferenco v prostorih Predsedstva vlade. Na vprašanja novinarjev so odgovarjali predsednik vlade LRS dr. Marjan Brecej, minister za trgovino in prekrbo Tone Fajfar in minister za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Levstik Jože.

I. KAKŠNE SO PO NOVIH UREDBAH O ODKUPU POLJEDELSKIH PRIDELKOV UGODNOSTI IN NALOGE NASEGA KMETA? KAKŠNE SO RAZLIKE MED NAŠO POLITIKO V POGLEDU ODKUPOV LANI IN LETOS?

Važno je, da se sedaj, ko smo prišli v odkupno kampanjo, informira naša javnost preko tiska o naši politiki v pogledu odkupov in da se na drugi strani pred naše kmele in organe ljudske oblasti postavi to vprašanje z vso resnostjo. Prav v zadnjem času opažamo, da so nekateri ljudje deloma v naših ministrstvih, še več pa v naših krajevnih in okrajnih odborih kratko in malo popuščali in nasedali nasprotni propagandi, ki obeta lakoto, prehlava slab pridelek belih žit in tako naprej. Evidenca o posejani površini, ki jo vodi ministrstvo za kmetijstvo in dnevena kontrola o stanju našega pridelka, nam dajeja točen pregled, kakšna je letina v posameznih poljedelskih kulturah in ali je padla pod povprečje, oziroma ali je nad povprečjem. Lani in predlanskim so bile te stvari manj organizirane, izvršene bolj po trenutnih stiskah in sili, dotim imamo letos izdelan sistem. Baza tega sistema je zvezna uredba o odkupu žit, ki temelji na tem, da se v državi žitni fond priksrbi toliko žita, kolikor ga je država dolžna dati vsem tistim, ki žita ne pridelujejo. Za Slovenijo pride v poštev za obvezni odkup samo 5 do 6 odstotkov celotnega pridelka naših žit. Naša zvezna uredba je bila vnaprej tako postavljena, da lahko s presežkom razpolaga kmetovalec v svojem gospodarstvu in na trgu. Če pogledamo ta malenkostni odstotek, ki ga vzame država, da krije potrebe našega industrijskega delavstva in mestnega gospodarstva, ne moremo govoriti, da so to take obveznosti, ki bi našega pridelovalca zadele, in tudi ne moremo govoriti o tem, da bi nam lahko slaba letina preprečila ustvariti ta potrebni državni žitni fond, ker uredba ni preučevana na neko izredno ali dobro letino, ampak — lahko rečemo — na povprečno slabo letino. Poleg te zagotovitve žitnega fonda v Sloveniji, ki je vezan na žitni fond Jugoslavije, pristopamo v naši republiki letos tudi k obveznemu odkupu vseh tistih poljedelskih in kmetijskih produktov, ki jih je država tudi dolžna dati našim poltrošnikom. Zaradi tega smo zajeli krompir, mleko, meso in kakor veste, po novem, v zvezi s našim izvozom, tudi sadje, vino in hmelj. Vse te količine so sprito celotnega pridelka tudi minimalne. Uredba n. pr. zajema 2500 vagonov krompirja, doim računamo, da bo letos pridelale krompirja 50.000 vagonov, to se pravi, da je zajetih le 5 odstotkov celotnega pridelka. Kar se tiče mleka, ga uredba zajema 40 odstotkov tiste količine, ki je pred vojno prihajala prosto na trg, in to je zopet majhna količina.

S temi uredbami hočemo poudariti dvojni princip:

1. zagotoviti nujno potreben kontingent našemu industrijskemu delavstvu in mestnemu prebivalstvu ter tistim, ki sami ne producirajo,

2. pa je v prehrani princip, da lahko naš kmet z večino svojih pridelkov prosto razpolaga. Če je naša oblast ta princip postavila, je tudi jasno, da ga bo striktno izvajala. To je osnovna misel, ki jo hočem danes povedati. Če se je država obhigirala, da bo v pelletnem načrtu v ogromni meri doignila našo produkcijo in s tem življenjski standard, potem se lahko zahteva od vsakega kmetškega producenta, da tudi izpolni minimalne obveznosti do države. Tukaj moram poudariti, da ne naletimo na težave pri srednjem in malem kmetu, da je mali kmet lani in predlanskim svoje obveznosti izpolnjeval, da pa so nekateri bogatejši kmetje, ki so se prejšnji dve leti izmuznili tem obveznostim, tudi letos tisti, ki najbolj tarnajo in ponekod s prikritim odporom nastopajo proti odkupu.

Druga stvar, ki bi jo hoteli poudariti, je v tem: nobenemu kmetovalcu, ki bo izpolnil svoje obveznosti v zvezi z odkupi, ne bo treba ponovno odpirati kaš. Prav s tem hočemo pokazati našemu kmetu, da država drži besedo, če tudi sam izpolni svoje obveznosti. Zato pa tudi zahtevamo v resnici striktno izpolnitev določenih obveznosti.

II. KAKŠNA JE LETOS LETINA V POSAMEZNIH POLJEDELSKIH KULTURAH?

V nekaterih krajih je letošnji pridelek pšenice slabši kot lani. Treba je poudariti, da je bila lani v Sloveniji izredno dobra letina. Letošnji pridelek pšenice bo pri nas prav neznačajno izpod normale. Krompir, proso, koruza in povrtnina pa kaže v celotni Sloveniji odlično. Imamo pa ne-

katere komplekse krajevnih odborov, kjer do letos letina slaba. Vendar se teh izjemnih primerov nikakor ne sme izrabljati ali pa posploševati.

III. KAKO JE Z UREDBO O ODKUPU ŽITA?

Treba je poudariti, da je bila ta uredba uvedena na terenu s sodelovanjem slehernega krajevnega odbora in ni bila dirigirana od zgoraj. Naše ministrstvo za trgovino je napravilo osnovni plan, ki ga je razdelilo na pet žitorodnih predelov in na ostale predele. Vsak okrajni odbor je plan prediskutiral in ministrstvo je v celoti upoštevalo pripombe in ponekod celo zniževalo kontingente. Sleherni krajevni odbor je lahko stavil svoje pripombe in vse pripombe so bile upoštevane. Sedaj gre za to, da se obveznosti izpolni. Če je potrebno pri tem ponekod nekoliko potrpeti, je pač treba potrpeti, saj tudi na tem bazira naš plan in naše delo. Po gornjem pregledu količine odkupov in letine smatramo, da ni nobenega razloga za kakršno koli odstopanje od sprejetih obveznosti.

IV. KAKŠNI SO ODNOSI NAŠIH LOKALNIH OBLASTI IN POSAMEZNIKOV DO ODKUPA ŽITA?

Na začetku smo imeli v nekaterih naših okrajih in v nekaterih krajih poskuse odstopanja od sprejetih obveznosti. Bil je celo primer, da sta se dva sosednja okrajna dogovorila, koliko bosta zahtevala za znižanje, tako da ne bi bilo prevelike difference med obema. Danes pa lahko rečemo, da so se vsi okrajni odbori resno oprijeli tega vprašanja in ga v redu izvajajo.

Nekateri krajevni funkcionarji, ki so eksponenti bogatejših slojev na vasi, pa so zagnali kritik in vik o slabi letini in zahteli širiti vesti, češ da to ni edini odkup, da je odkup previsoko določen itd. Pridrži so se jim še posamezniki duhovniki, ki so celo s pronic oznanjali lakoto. Take primere smo imeli na Pljuški gori in v Dornavi pri Pljuju. To je izrazilo sovražna propaganda in sovražno delovanje, s takšnimi posamezniki bo naša oblast obračunala brez posebnih ceremonij.

Imamo pa tudi mnogo odličnih primerov, kjer so zlasti mali in srednji kmetje lahko izpolnili svoje obveznosti. Zlasti so lepi primeri nekaterih naših političnih aktivistov, ki so dali vse, kar so mogli, ter s tem svojim zgledom potegnili za seboj celo vas.

V. KAKO JE Z ODVZEMOM POEDINIHN KART NA PODEZELJU?

Naše ministrstvo za trgovino in prekrbo je izdalo nalog okrajnim odborom, kol je to običajno v jeseni, da se vsem malim pridelovalcem odvzamejo karte. Prav tako naj se odvzamejo karte tistim, ki imajo možnost neposredne nabave in žite kot člani kmečke družine na posameznih posevkih. Osto razumljivo je, da je vsakemu človeku na deželi v jeseni, ko se pobirajo pridelki, dana možnost, da se preskrbi z živil. Vsak obrtnik na deželi lahko brez kart dobiva moko itd. Pri tej stvari pa je še nekaj: prej smo omenili, da je uredba o odkupu zajela majhen del poljedelskih proizvodov. Ostali del je treba usmeriti v naša notranja tržišča in ne v spekulativne namene. Stališčno je ugotovljeno, da večina srednjih in tudi manjših kmetov lahko golovo količino proda na prostem trgu potem, ko je državi oddala določeno količino. Po našem mnenju je pravilno, da se ta prodaja vrši pošileno na notranjem trgu, ne pa z različnimi prekuptevalci v spekulativne namene. Ravno ostrejši režim v razdeljevanju kart na deželi bo pospešil to notranjo trgovino.

Lanski jesen, ko je bilo moke dovolj in so vsi kmetje dobili karte, se je moka nabirala in preprodajala. Bolje je, da uwe-demo strožji režim kart že sedaj, ko ni absolutno nobene skrbi zaradi pomanjkanja, kol pa da bi morali jemati karte januarja ali februarja. Zaradi vsega tega je ta politika.

VI. KAKŠNI SO DOSEDANJI REZULTATI V ODKUPNI KAMPANJI ŽIT, KI SE JE PRICELA 1. AVGUSTA?

Velika večina okrajev v redu izpolnjuje dnevne plane odkupa. Nekateri okraji pa jih celo daleč presegaajo, kot na primer mursko-soboški in lendavski okraj.

VII. KAKO JE S PRIHAJANJEM ŽITA IN DRUGIH PRIDELKOV IZ DRUGIH REPUBLIK V NAŠO REPUBLIKO?

Do danes smo po planu prejeli vse, kar je bilo določeno za mesec julij. Za mesec avgust bomo izpolnili plan že v sredini avgusta. Pričakovali smo nekatere težave glede prometa, toda videli smo, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sodelovanje Jugoslavije in Bolgarije — nov prispevek k okrepitvi miru

»Borba je priobčila članek Moše Pičade o pogodbi med Jugoslavijo in Bolgarijo, ki ga ponatiskujemo v celoti:

Kratek komunike, izdan v začetku pogajanj med zastopniki vlade Federativne ljudske republike Jugoslavije in Ljudske republike Bolgarije, je pripravil narode obeh bratstev dežel na pričakanje pomembnih rezultatov tega važnega sestanka. Čež tri dni so bili naši narodi po radiu Beograda in Sofije obveščeni o doseženem rezultatu. Ko so poslušali besedilo protokola o sklenjenih sporazumih in zdravici, ki sta jih izmenjala na slavnostni večerji po končanih pogajanjih oboje voditelja južnoslovanskih narodov maršal Tito in Georgi Dimitrov, so bili državljani obeh bratstev ljudskih republik prežeti z globokim čustvom sreče in radosti in s trdno zavestjo izrednega življenjskega pomena in slavne veličine storjenega dela. Toda ne samo veličinsko narodni, temveč tudi vse, kar na svetu demokratično misli in čuti, je moralo biti, ko je zvedelo za rezultat blejskih pogajanj, prežeto z zavestjo, da je Balkan zopet dal svetu nov velik prispevek k bratstvu in enotnosti med narodi ter okrepitvi miru in demokracije.

Rezultat pogajanj na Bledu je naravnost veličasten. Ta rezultat je tak ne zato, ker bi vseboval kako veliko radostno presenečenje — v sklenjenih sporazumih ni nobenega momenta, ki bi lahko pomenil za naše narode presenečenje — marveč prav zato, ker pomeni ureditve tistega, kar so naši narodi, narodi obeh bratstev ljudskih republik, željno pričakovali, tistega, v čemer lahko vidijo samo popolno izpolnitev svojih najglobljih in najsvetlejših stoličnih želja in težanj. Bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov — vzvišena in najvažnejša pridobitev naše osvobodilne borbe in ena izmed najlepših demokratičnih pridobitev minule vojne sploh — je razširjeno v bratstvo in enotnost vseh južnih Slovanov. Na slavnostni način, toda v popolni konkretnosti in stvarnosti, je dana oblika tistemu, kar je od ustanovitve nove Jugoslavije in nove Bolgarije dejansko že obstajalo, kar je bilo pogojeno in dano z zmago narodno-osvobodilne borbe v Jugoslaviji ter s strmoglavljenjem fašističnih kolovodij in z zmago Domovinske fronte v Bolgariji; dana je konkretna oblika skupne usode, nerazdružljive enotnosti nacionalnega, političnega, ekonomskega in kulturnega življenja južnoslovanskih narodov.

Zastopniki ljudskih demokracij Jugoslavije in Bolgarije so sklenili na Bledu pogodbo o prijateljstvu, medsebojni pomoči in sodelovanju. Ko so govorili o tem, ni bilo nobenega izmed mnogih važnih, na dnevi red postavljenih vprašanj s področja politike, gospodarstva in medsebojnih odnosov, ki bi ne našlo svoje ureditve v popolnem obojestranskem interesu. Če pogledamo izdano poročilo in objavljeni protokol o blejskih pogajanjih, se mora človek čuditi, da so bila tako lahko in hitro urejena tako pomembna življenjska vprašanja. In vendar to ni presenetljivo. Drugače tudi ni moglo biti tam, kjer so sedeli resnični predstavniki ljudstva skupaj, da se v popolni lekrenosti, navdihnjeni z naprednimi težnjami svojih narodov, prežeti s čustvi bratstva in globoko zavedajoč se enotne celote, ki jo predstavljajo vsi njihovi važni nacionalni interesi, razgovarjajo o vprašanjih, ki se nanašajo na usodo in bodočnost njihovih narodov, na čuvanje in obrambo njihovih skupnih svobod in neodvisnosti. Take atmosfere prijateljstva, tako gladkega poteka pogajanj, takih edinstvenih rezultatov ne vidimo in tudi ne moremo pričakovati na kakih mednarodnih konferencah in forumih, kjer se zelo bučno

razičlaga glas reakcije, ki pretendira na svetovno gospostvo in hoče brezobzirno vsiliti svojo voljo drugim svobodnim narodom. Za mizo na Bledu ni bilo reakcionarjev, da bi kalili atmosfero iskrenega razumevanja in sodelovanja med narodi. Reakcionarji pridejo kaliti pozneje, od daleč, pa tudi od blizu, iz kužnih močvirij, ki so jih ustvarili na naših mejah, da bi mogli kaliti naše čiste vode. Toda to prizadevanje bo zaman. Ustvarjena enotnost južnih Slovanov ne bodo mogli z ničemer skaliti.

Besedilo sklenjenih pogodb o prijateljstvu, medsebojni pomoči in sodelovanju se ni objavljeno, čeprav je sestavljeno. Objavljeno bo, ker ni nobena tajna pogodba in ker ne vsebuje nobenih tajnih dodatkov, kakor sploh na Bledu ni bilo govora, da bi odločali kar koli, češar bi ne bilo mogoče jasno in odkrito iznesti pred lice vsega sveta. O tem najbolje govori vse, kar je bilo takoj objavljeno o sklenjenih sporazumih: o razvijanju do skrajnih možnosti izmenjave blaga in gospodarskega sodelovanja s tem, da se okrepiti določeni tečaj obeh valut in pripraviti sklenitev carinske unije; o vključitvi in izenačenju mer in medsebojni pomoči na področju industrije, elektrifikacije, rudarstva, poljedelstva, prometa in zunanje trgovine; o novem režimu dvo-lastniških posestev; o poenostavljenju formalnosti v zvezi s potnimi listi in ureditvi vseh odprtih vprašanj državljanstva; o razširjenju železniških in cestnih zvez; o tesnem kontaktnosti in sporazumnem delu v pogledu gosestih obmejnih provokacij grških monarhofašistov, v pogledu ankete komisije Varnostnega sveta do njene dosadanje neobjektivnega dela, kakor tudi v pogledu vseh drugih važnih mednarodnih problemov, zlasti v vprašanju režima na Donavi; o razvijanju kulturnega sodelovanja do največjih možnosti. Vsemu temu velikemu programu se pridružuje še deklaracija jugoslovanske vlade, s katero se v imenu narodov Jugoslavije odpoveduje reparacijam, ki so določene z mirovno pogodbo Bolgariji na račun naše dežele. Glejte, to je bogata vrsta uspešnih, brez silherne težave, bratsko urejenih vprašanj. Zato kaže to poročilo že pred objavo samega besedila pogodbe nedvoumno jasno in odkrito znati in velik pomen sklenjenih sporazumov.

Tako tesni in priročni sporazumi, ki dejansko združujejo narode in tako služijo ne samo njihovemu razvoju in napredku, marveč tudi okrepitvi pravičnega miru na svetu, so možni zdaj samo med resničnimi ljudskimi demokracijami. Možni so zdaj samo vzhodno od črte Stettin-Trst, pa naj vojni hujskači in sejalci krvavih vojn na tolikih straneh sveta še tako kažejo s prestom na ta del sveta, ki je ves poglavljen v mirno izgraditve in širjenje prijateljskih sosedskih odnosov, kot na področju diktatur, nemirov in smrtnih nevarnosti za človeštvo (beri: za drzne proleto velikih trusov). V vsakim dnev in na vsakem koraku postaja vedno očitneje, da zapadna »demokracija« v dveh letih po zmagi nad Nemčijo in Japonsko nikjer na svetu ne more zabeležiti nobene uspeha v smislu dejanske krepitve miru in sodelovanja med narodi, kakor tudi premaganja gospodarskih težav. To konec koncev tudi ni njihova težnja. Nasprotno. Njihovo nasilno vmešavanje v notranje zadeve tolikih narodov je prineslo tem narodom samo nesrečo, krvave borbe, pustošenja in ekonomski propad, da o dejanski izgubi neodvisnosti sploh ne govorimo. Prav nasprotno slika kažejo nove demokracije Vzhodne Evrope ne glede na to, ali gre za slovanske ali neslovanske države. Tu se vsestransko raz-

vijajo tesni prijateljski odnosi, vedno tesnejše politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje, vedno širša medsebojna pomoč pri obnovi in nadaljnjem razvoju gospodarstva. Za celo vrsto prijateljskih sporazumov, sklenjenih doslej v tem delu sveta, prihaja sporazum med Jugoslavijo in Bolgarijo kot nov važen člen tesnega povezovanja svobodnih narodov. V situaciji, ki jo zapadna reakcija vztrajno želi zaostriti do skrajne napetosti, grožnje s strašilom vojne, je ta sporazum tem večjega pomena. Ta sporazum je nov očitven dokaz, na čigavi strani so resnične težnje in pravo delo za zblizanje narodov in za okrepitev svetovnega miru.

V svoji zdravici je poudaril maršal Tito velikanski pomen, ki ga ima sklenjeno sodelovanje za narode Jugoslavije in Bolgarije, za stabilizacijo na Balkanu in za stabilizacijo miru. To sodelovanje ne bo odvrnilo vseh nevarnosti, ki nam prete, toda že to, kar je zdaj storjeno, pomeni čvrst temelj naše varnosti. Zato je maršal Tito dostojanstveno, odločno in odkrito izrazil trdno prepričanje, da to, kar je bilo uresničeno na konferenci na Bledu, »pomeni hud udarec po reakciji na Balkanu, v naših deželah in v tujini, udarec po mednarodnem imperializmu, ki se znova šopiri s svojimi silami, da bi znova ustvaril iz Balkana sod smodnik«. »Mislim,« je zaključil maršal Tito to misel, »da smo zdaj tu zabilili dnevno klimo kakim poskusom mednarodnih imperialistov in naše reakcije, oziroma agenturi teh mednarodnih imperialistov.«

S sporazumom na Bledu ni bil ustanovljen noben blok, podobno tistemu, ki bi ga rada ustanovila reakcija na zapadu — da bi doseženi sporazum ogrozil svobodo in neodvisnost katerega koli drugega naroda. V tem pogledu sta dala oboje voditelja, maršal Tito in Georgi Dimitrov, v svojih zdravicih nedvoumno in odločne izjave, ki jih ni mogoče falzificirati. Toda da bodo storjeni vsi poskusi za njihovo falzificiranje, to po delu raznih anketnih komisij in glede na »svobodo tiskac pri zapadnih »demokracijah« kaj lahko pričakujemo. Po drugi strani pa imamo mnogo vzrokov, da pričakujemo, da bodo tudi na zapadu vedno močnejši glasovi resničnih demokratov in prijateljev svetovnega miru in mednarodnega sodelovanja in ne dvomimo, da bodo ti glasovi prispeli, da bodo njihovi narodi to novo dejanje narodov Jugoslavije in Bolgarije pravilno cenili in s veseljem pozdravili.

Tako so naši narodi, bratski narodi Jugoslavije in Bolgarije, v celni vrsti svojih velikih dejanj in pomembnih zgodovinskih datumov svoje najnovejše zgodovine — bogatejše z velikimi dejanji v nekaj letih kakor prej skozi dolga stoletja — priležujši se eno dejanje največjega zgodovinskega pomena, dejanje, ki sijajno izpolnjuje že ustvarjene garancije za mirno življenje in miren razvoj naših narodov. Odkločeno, s katero sta naša dva veličana izrazila pripravljeno naših narodov, da z združenimi silami uporno brani svojo svobodo in neodvisnost, bo imela svojo tehtnost in odnosih na Balkanu in v svetu.

Široki, čvrsti, neporušljivi temelji bratstva in enotnosti južnoslovanskih narodov, tesnega jugoslovansko-bolgarskega bratskega sodelovanja so položeni. In nihče ne dvomi, da bodo dali naši narodi v konkretnem vsakdanjem delu vse napore, da bo na teh temeljih čimprej zgrajeno veličastno poslopje naše svetle in srečne bodočnosti.

Naj živi bratsko sodelovanje narodov Jugoslavije in Bolgarije!

Naj živita velika ustvarjalca te nove zmagе, maršal Tito in Georgi Dimitrov!

Zakaj SIAU sprejema sodelovanje v upravnih organih ZVU

V »Primorskem dnevniku« z dne 3. avgusta pojasnjuje tov. Branko Babič v uvodnem članku današnje stališče SIAU in vprašanje njenega sodelovanja v upravnih organih ZVU. Uvodno ugotavlja tov. Babič, da je razvoj politične situacije privedel SIAU pred nove naloge in da je danes med najvažnejšimi vprašanji tudi naloga, da SIAU pristopi h konkretnemu sodelovanju v upravnih organih, vzpostavljenih po ZVU. Nato pojasnjuje, zakaj je bilo potrebno takrat, ko se je z vso ostrino bila borba za priključitev k Jugoslaviji, odklanjati sodelovanje v takih od zgoraj dekretiranih organih oblasti od strani angloameriške vojaške uprave.

»Sodelovanje v njih«, pojasnjuje tov. Babič, »je pomenilo takrat odrekanje se borbi za obrambo največje pridobitve narodno osvobodilne borbe — ljudske oblasti, je dejansko pomenilo slabitje borbo za priključitev k Jugoslaviji, ki je edma lahko ohranila ljudsko oblast. V tem je bilo politično bistvo našega odklonilnega stališča do odloka št. 11. (op. uređ. Ta odlok angloameriške vojske uprave je organom ljudske oblasti odvzel zakonodajno in izvršno moč). To naše stališče je dejansko mnogo pripomoglo, da teritorialna rešitev Juljske Krajine in Trsta ni bila še krivičnejša, kakor tudi, da statut Tržaškega ozemlja ni pretvoril Trsta in ozemlja v navadno kolonialno področje tujih imperialističnih sil.«

Tov. Babič govori nato o sklepih mirovne konferencie, ki »predstavljajo velik doprinos k utrditvi miru v svetu in poraz vseh vojnohujskaških sil« ter pojasnjuje, da je SIAU v interesu tega miru sprejela sklep o formiranju Tržaškega ozemlja. Nato izvaja dalje:

»Na tej politični osnovi smo se izjasnili za konstruktivno sodelovanje v vsem javnem, upravnem in političnem življenju Tržaškega ozemlja; za čimboljšo rešitev vseh perečih vprašanj, v prvi vrsti ekonomskih, v interesu najširših ljudskih množic in za čimvečjo demokratizacijo vsega našega življenja. Na tej liniji smo se tudi pogajali s strankami bivšega CLN-a, ki pa niso dovedla do pozitivnih rezultatov po krivdi določenih reakcionarnih in neofašističnih sil, ki jim ni na tem, da bi prišlo pri nas končno do miru, odnosno do političnega in nacionalnega pomirjenja in do skupnih naporov za izboljšanje ekonomskega položaja vsega našega prebivalstva. V imenu nekakšne obrambe italijanstva (beri obrambe fašizma) te sile nadaljujejo staro politiko mržnje, politiko razbijanja enotnosti demokratičnih sil in utrjevanja pozicij neofašizma. Njihova politika obrambe italijanstva dejansko služi samo za zavajanje določenega dela ljudskih množic, na liniji De Gasperijsve politike, ki odkrito vodi Italijo v fašizem in prodaja nacionalno neodvisno Italijo tuju za ceno tujega denarja.«

Tej politiki, na žalost, služi tudi vsa dosežanja politika vodstva socialistične stranke na čelu z Budo, ki misli, da je na osnovi nekih abstraktnih modrovanj o socializmu in demokraciji pooblaščen deliti Slovansko-italijanski antifašistični uniji lekcije o demokraciji; ko pa sploh na trda tla tržaških ulic, usmeri svoji

korak k sodelovanju s kvalunkvisti, misleč, da mu bo kdo verjel, da je taka politika najboljša obramba demokracije. Naše ljudske množice pa prav dobro vedo, kaj je demokracija in zato bodo vse lekcije »tovariša« Bude zadele v prazno, odnosno bodo služile samo razkrinkavanju njegove protidelaške in protisocialistične politike, ki služi samo utrjevanju pozicij vseh reakcionarnih in neofašističnih struj.

Takšna politika vodstev bivših strank CLN-a v conskem in občinskem svetu ima za cilj ustvarjati pozicije za sabotiranje izvajanja sklepov mirovne konferencie o vzpostavitvi Tržaškega ozemlja. Na tej osnovi se skuša tudi onemogočiti obnova in pozivitev celotnega gospodarstva Trsta in držati ljudske množice v bedi in pomanjkanju, samo da bi zadostili svojim ozkim, protiljudskim interesom. Da bi bilo to mogoče doseči, je potrebno v teh organih oblasti odbrzditi dosežanje reakcionarne pozicije in ne dopustiti predstavnikom širokih ljudskih množic, posebno pa delavstvu, vstop v te organe. Zato naenkrat slišimo, kako ves reakcionarni tisk odklanja potrebo reorganizacije teh organov oblasti, češ da ti organi itak predstavljajo večino prebivalstva in kolikor pa bi ta potreba bila, naj se izvedejo volitve, seveda pod njihovo kontrolo in brez vsakega sodelovanja predstavnikov ljudskih množic.

Vse te manevre protiljudskih sil naše ljudske množice dobro poznajo. Nobena visokodoneča fraza o »brambri italijanstva« ne more zakriti pred osnovnimi ljudskimi množicami reakcionarnega bista v politike. Ni vprašanje obrambe italijanstva, ki ga nihče ne ograža, temveč vprašanje borbe med demokracijo in reakcijo — neofašizmom. Dosledne v tej borbi naše ljudske množice zahtevajo sodelovanje in vsem javnem življenju in odločanje pri reševanju vseh vprašanj, ki so življenjsko važna za naše prebivalstvo. Dosledna v tej liniji Slovansko-italijanska antifašistična unija načelno sprejema sodelovanje v vseh upravnih organih ZVU, da se v novih razmerah bori za zboljšanje ekonomskih pogojev življenja najširših ljudskih množic. V zvezi s tem so bili pri ZVU storjeni formalni koraki, čeravno je samo vprašanje časa, ko bo ZVU prepustila svojo oblast Guvernerju in Začasnamu vladnemu svetu. Če Slovansko italijanska antifašistična unija sprejema sodelovanje v upravnih organih ZVU, se ne pomeni, da je s tem istočasno rešeno tudi njeno stališče do Guvernerja in do začasnega Vladočnega sveta STO-ja. Uspešen zaključek teh pogajanj med ZVU in Slovansko-italijansko antifašistično unijo bo tudi mnogo odvisen od razumevanja ZVU za interese najširših ljudskih množic. Ni takšno stališče Slovansko-italijanske antifašistične unije nobena radikalna sprememba naše politične linije, kakor bi utegnili kdo misliti, ampak logičen rezultat doslednosti naše borbe za demokratizacijo vsega javnega življenja na osnovi tiste politične linije, ki nam jo narekuje nova situacija po mirovni konferenci zaradi realnosti naše politike, v službi miru in interesov naših ljudskih množic.«

Delovna mladinska brigada Slov. Koroške prispela v Jugoslavijo

Koroška mladinska brigada je iz Ljubljane že odpotovala v Šamac

Ljubljana, 5. avgusta.

Sinoči je prispela preko Jesenic v Ljubljano koroška delovna mladinska brigada »Franca Tavčmana-Lenarta«, ki potuje na mladinski progo.

Na jeseniškem kolodvoru so mladina in množične organizacije priredile koroški mladini pristen sprejem. — V imenu jeseniške mladine je koroško brigado pozdravil mladinec Čebul. Za pozdrave se je zahvalil komandant koroške mladinske delovne brigade Krasnik Matevž, ki je dejal, da je bilo vprašanje pripadnosti Koroške rešeno že tedaj, ko so se tam borili partizani s puško v rokah proti okupatorju. —

VELIKI USPEHI DEMOKRATICNE ARMADE GRČIJE

NE GRE VEČ ZA PARTIZANSKO, AMPAK ZA PRAVO VOJNO je izjavil monarhofašistični generalni guverner Trakije

London, 5. avgusta (Tanjug). V zvezi z uspešnimi napadi enot demokracije armade na monarhofašiste objavila »Rizospastis« obvestilo ministrstva za javno varnost, v katerem je rečeno, da so čete demokracije armade v jakosti 700 borcev napadle s težkim orožjem mestece Meliti blizu Lerina. Po peturni borbi so enote demokracije armade zavzele mestece.

Predčerašnjim in včeraj so se nadaljevale akcije demokracije armade po Trakiji. Odredi demokracije armade so napadli vladne sile v vasi Kratini. Istočasno sta dva bataljona demokracije armade napadla monarhofašiste v vasi Kidiu, kjer je prišlo do večurne borbe. Tretji napad v istem času je bil izveden na vas Ariani.

O velikih borbah v Trakiji je grška vlada objavila nove podatke. Po teh podatkih so odredi demokracije armade izvedli napade na 15 mest, mestec in vasi na področju Evrosa.

Generalni guverner Trakije, ki je po umiku demokracije armade odšel v Aleksandropolis, je izjavil, da ne gre več za partizansko, ampak za pravo vojno.

V zvezi z vojaškimi operacijami demokracije armade v Trakiji piše vojaški

sodelavec »Rizospastisa«, da je demokracija armada postavila vladno pred dvom ali naj pošlje okrepitve v Trakijo, kar bi povzročilo oslabitev fronte v srednji in zapadni Makedoniji ali pa prepusti Trakijo gospostvu demokracije armade.

Če bo vlada storila prvo, bo poslabšala svojo obrambo na glavni fronti — Gramos-Smolikas-Siniaciko, kar bi pospešilo razširitev svobodnega ozemlja. Če bi pa storila drugo, bi demokracija armada v Trakiji znatno narasla zaradi naglega dotoka novih borcev.

V Paligrosu na Kalikidiki je prišlo do tridnevne borbe med enotami demokracije armade in monarhofašisti.

Zaradi velikih uspehov demokracije armade na področju Srednje Grčije so monarhofašistična oblastva prepovedala pomorski promet med področjem in Peleponozom.

Močni odredi demokracije armade, ki držijo črto Ramni-Kares in vzporedno s tem Apokoron—Madara na področju Kidonije so začeli z borbo proti monarhofašističnim silam, ki so pod poveljstvom vrhovnega komandanta Krete G. Parisa.

Ves tisk v Grčiji pričakuje, da se bodo v prihodnjih dneh povečali napadi demokracije armade.

Odmev jugoslovansko-bolgarskega sporazuma v svetovni javnosti in tisku

Beograd, 5. avgusta (Tanjug). Sklenitev jugoslovansko-bolgarskega sporazuma na Bledu je imela zelo velik odmev v svetovni javnosti in tisku. Napredni listi mnogih držav opozarjajo na zgodovinski pomen tega sporazuma in na njegov mirolojubni značaj. Tanjugov dopisnik iz Londona poroča, da je celoten britanski tisk zabeležil podpis blejskega sporazuma.

List »Daily Worker« se dotika rezultatov blejskih razgovorov in prinaša članek, v katerem je rečeno, da predstavlja novi jugoslovansko-bolgarski sporazum velik korak h gospodarski obnovi Bolgarije in Jugoslavije in izraža mnenje, da

Nadaljevanje s t. strani.

gre točno po planu. Treba pa je pri tem poudariti, da gre po drugih republikah za ogromne količine, dočim pri nas za zelo majhne. Pri nas v Sloveniji dobivamo devet desetih žita iz drugih republik, predvsem iz Vojvodine. Eno desetino ga dobivamo iz domačega odkupa. Druge republike izpolnjuje svoje obveznosti na datume in je najmanj, kar lahko sahtevamo, da tudi naša republika izpolni svoje obveznosti.

VIII. KAKO JE PO VSEM TEM Z VPRASANJEM NAŠE PREHRANE?

V vprašanju prehrane je kakršnih koli strah nepotreben. Z obveznimi odkupi smo si zagotovili minimum. Na drugi strani pa bistveno spreminjamo organizacijo naše trgovine in preskrbe. Vsem podjetjem smo odzeli monopolistični položaj, tako da se na osnovi prostovoljne trgovine lahko razvija prodaja na naših tržiščih in da lahko naša potrošnika dobi čim več pridelkov v prosti prodaji.

Madžarska gospodarska delegacija v Beogradu

Beograd, 5. avgusta (Tanjug). 2., 3. in 4. avgusta je bila v Beogradu gospodarska delegacija madžarske vlade pod vodstvom Antala Bana, ministra za industrijo, in ministra Zoltana Vasa, glavnega sekretarja vrhovnega gospodarskega sveta Madžarske republike.

Razgovarjala sta se o nadaljnjem uresničevanju doslej sklenjenih gospodarskih sporazumov med FLRJ in Madžarsko republiko.

Člani madžarske delegacije so bili: Laszlo Gal, podpredsednik urada za cene in surovine, Robert Hardi, načelnik oddelka za zunanjo trgovino ministrstva za trgovino in zadrudištvo, in dr. Janos Martot, načelnik oddelka za industrijsko politiko ministrstva za industrijo.

Razgovori so potekali v prijateljskem ozračju in so bili uspešno končani. 4. avgusta je industrijski minister zveze vlade in predsednik gospodarskega sveta pri vladi FLRJ Boris Kidrič priredil večerjo na čast madžarske delegacije.

Sovjetska sindikal. delegacija se je vrnila iz Tirane v Beograd

Beograd, 5. avgusta (Tanjug). Sovjetska sindikalna organizacija pod vodstvom Berzina, ki je bila od 28. julija na prijateljskem obisku pri sindikatih LR Albanije, je odpotovala včeraj ob 13.20 iz Tirane v Beograd.

Na zemunskem letališču sta sovjetsko sindikalno organizacijo pričakovala tajnik glavnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije Ivan Božičević in vodja oddelka za mednarodne vezi Enotnih sindikatov Josip Cazi.

Sovjetska sindikalna organizacija se bo mudila dva dni v Beogradu, v četrtek zjutraj pa se vrne v Moskvo.

Kaj nas uči odkup žita v drugih ljudskih republikah

Tudi letošnji odkup žita v naši državi nam mora biti velika šola, toda ne le za prihodnost: takoj moramo uporabiti vse koristne izkušnje. Ljudske republike se morajo učiti druga od druge. Zato je tudi potrebno, da smo čim bolj poučeni, kako se razvija odkupovanje v drugih ljudskih republikah, kakšne težave premagujejo in kako ter zlasti kako so organizirali odkup in kako odpravljajo napake. Kruh je temelj vse naše delavnosti, zato pomeni uspešna organizacija odkupa žita tudi zagotovitev uspešnega izpolnjevanja plana. Žito je najdragocenejši sad dela naših rok, zato ga pa moramo tudi čim bolj umno uporabiti. Od uspešnega odkupa žita je odvisna vsa oskrba prebivalstva, hkrati je pa tudi z njim preprečena špekulacija z žitom.

Naša ljudska republika, ki je začela odkupovati žito pozneje kakor glavne žitrodne pokrajine, lahko s pridom uporabi vse dosedanje izkušnje v drugih republikah. Težave, ki so zvezane z odkupom, so na splošno enake v vseh ljudskih republikah. Nezavednost in špekulativni nagibi posameznih pridelovalcev se ne razlikujejo prav nič v Vojvodini, na Hrvaškem ali v Sloveniji. Tudi napake ljudskih odborov in odkupnih podjetij so si povsod zelo podobne. Povsem jasno je, da je odkup uspešen povsod tam, kjer so storili svojo dolžnost ljudski odbori, kjer ljudske oblasti sodelujejo najtesneje z odkupnimi podjetji in s pridelovalci.

Kaj pa pomeni: ljudski odbori so storili svojo dolžnost? Ni le dovolj, da ljudski odbori izdelajo dobre odkupne načrte, kakor tudi za mlačeve, da določijo, kdaj naj posamezni pridelovalci oddajo žito. Aktivisti v ljudskih odborih morajo razumeti vso organizacijo odkupa kot borbeno nalogo; predvsem sami se morajo dovolj živo zavedati, kaj prav za prav pomeni odkup, da znajo tudi pojasniti ljudem, za kaj gre ter da so pripravljeni storiti vse, ne pa samo, kar jim kdo naloži. Ne-prenemoma morajo biti v neposrednem stiku z ljudmi, podpirati njihovo iniciativnost, pobijati laži naših sovražnikov, špekulantov, pa tudi skrbno spremljati ves razvoj odkupa. To se pravi, da je tudi pri odkupu kakor pri vseh naših načrtnih akcijah evidenca, evidenca in še enkrat evidenca glavna ter nujna zahteva. Le stalna, vestna evidenca lahko odkriva sproti napake, ki jih je treba takoj odpraviti. Dosedanji rezultati v drugih ljudskih republikah nas tudi učijo, kako silno škodljiv je pretirani optimizem, hvalisanje, spricho uspehov, ki so večkrat le navidezni, bodisi zaradi evidenc ali nerealnih odkupnih načrtov. Ne smejo nas zavesti uspehi v posameznih dneh; imeti moramo jasen pogled nad vso organizacijo ter razvojem odkupa. Skoraj prav tako je pomembno, da govorimo o slabih rezultatih kakor o dobrih, saj je samozadovoljnost pogosto kriva, da pravočasno ne popravimo napak.

Oglejmo si zdaj nekatere poglavite izkušnje v drugih ljudskih republikah!

NA HRVATSKEM

V začetku tega meseca je ministristvo za trgovino in prekrbu LR Hrvatske sklicalo konferenco okrajnih voditeljev odkupa. Na konferenci je bilo ugotovljeno, da so posamezni okrajni funkcionarji zablili tudi v drugo skrajnost: le priganjali so kmete, da bi čimprej oddali žito, niso jim pa pojasnili pomena ter potrebe hitrega odkupovanja. To se pravi, da so povsem zanemarili politično stran. Pri organizaciji odkupa je pa prav tako pomembno buditi ter poglobljati zavednost kmetov kakor voditi sam odkup. Kmetu je treba živo prikazati, kdo je prav za prav njegov prijatelj in da so dejansko njegovi sovražniki tihi hujkači, ki iz špekulativnih pa tudi iz političnih razlogov priganjajo kmetom, naj ne hitijo pri oddaji in naj si skušajo pridržati čim več pridelka.

Na Hrvaškem je naloga aktivistov, da predložijo kmetom, od kakšnih velikih sprememb je prišlo z agrarno reformo in korist kmečkemu prebivalstvu. Na tisoče kolonistov, ki so v stari Jugoslaviji stradali v pasivnih krajih, je zdaj naseljenih na rodovitni zemlji ter se ne hranijo več le s samo koruzo kakor nekdanj. Presežki žita na nekdanjih veleposestvih prej niso šli v korist delovnega ljudstva, ampak so jih veleposestniki izvažali in z njimi špekulirali. Koristi so imeli veleposestniki in špekulanti z žitom. Prejšnje čase ni tudi nihče skrbel, da bi se tovarniško delavstvo primerno hranilo, zdaj je pa to skrbel ljudskih oblasti. Nadalje je treba vedeti, da zaradi suše v prejšnjih letih ni žitnih zalog. Zato torej morajo storiti svojo dolžnost tudi kmetje do države, ki jim ni tuja. Z oddajo žita omogočajo vse gospodarsko življenje, delavnost in razvoj industrije, ki dela tudi danes.

Aktivisti se pa morajo zavedati, da bomo lahko povsem zadovoljni, če bo odkupni načrt tudi presežen, ne le izpolnjen. Preseči odkupni načrt pomeni: odkupiti žito pred rokom. Tako bomo povsem potolčki špekulante ter razbili vse njihove protiljudske načrte.

Kot ena največjih napak se je pokazala, da mnogi člani okrajnih odkupnih komisij ne znajo organizirati odkupa ter da nimajo niti sami jasne slike o odkupnih in svojih nalogah. Prihajajo na teren brez najnujnejših podatkov in se uveljavljajo le tako, da govorijo, češ strega je odkupovati.

Člani odkupnih komisij morajo biti v pomoč krajevnim organizacijam ljudske oblasti, glavni organizatorji odkupa so pa ljudski odbori.

Najboljši okrajji, ki so najbolje organizirali odkup ter tudi znatno presežili norme v prvi dekadi, so: Slavonški Brod, ki je izpolnil dekadno normo za 108,7%; Virovitica 112%; Bjelovar 114,5%; Dju-djevac 118%; Koprivnica 127,9%; Donji Miholjac 136,3%; Cazma 162,1%; Dugo-selo 168,4%; Varaždin 191,6%; Vrbovec 201,5%; Čakovec 211% in Prelog 240,9%. To so podatki o odkupu obveznih presežkov. Pri oddaji prostih presežkov je pa dosegel okraj Prelog celo 1400%, Varaždin 1066% in Čakovec 712%.

Ti podatki kažejo, da je odkup v resnici mogoče pospešiti, če je dobro organiziran in da so izgovori v mnogih drugih okrajih neupravičeni.

V VOJVODINI

Vse ljudske republike se najbolj zanimajo, kako se razvija odkup v Vojvodini, ki je naša največja žitrodna pokrajina. Kmetijstvo ni nikjer drugje na tako visoki stopnji in ne tako mehanizirano. Tam je tudi najgostejše omrežje strojno traktorjskih postaj. Razen tega uspešno delujejo kmetijske delovne zadruge in pokrajinska velika posestva.

Predvsem je bilo razveseljivo, da se je mlačeve skoraj povsod razvijala po načrtu. Izkazalo se je, da je vse kmetijsko delo dobro organizirano. Zavedati se moramo namreč, da je spricho pomanjkanja delovnih moči in kratkega časa za žetev in mlačeve silno težavna naloga delo opraviti pravočasno.

Kako je pa z odkupom? Prva poročila so bila še precej zadovoljiva, vendar je treba takoj ugotoviti, da se odkup ne razvija tudi v Vojvodini, kakor bi želeli. Predvsem se je takoj pokazalo, da so bili doseženi najboljši uspehi tam, kjer je tudi najboljšo sodelovanje med ljudskimi odbori, odkupnimi podjetji in množičnimi organizacijami. To velja za več okrajev, ki presegajo dnevne odkupne norme, zlasti za: kuleški okraj, Cortanovec, Nikinec in Kikindo. Primer slabih okrajev, kjer v začetku ni bilo načrtnega odkupovanja in kontrole, so pa naslednji okrajji: staropazovaški, zemunski in Vršac. Tam do začetka tega meseca niso niti v enem samem dnevu izpolnili dnevne norme. Ne-ravveseljivo je tudi, da niso še povsod opravili mlačeve. Tako bi morala biti mlačeve končana tudi v bačko-palanaškem okraju do 1. t. m., bo pa šele sredi avgusta. Niso se dobro pripravili, zato ni bilo dovolj mlatinice in primanjkuje strokovnih delavcev.

Na splošno so bili pogoji za organizacijo letošnjega odkupa mnogo boljše kakor lanski. Predvsem so lahko izkoristili lanske izkušnje. Ljudske oblasti so tudi uživale velik ugled, zlasti spricho dobre organizacije prehrane kljub lanskim suši. Vse to je v resnici ugodno vplivalo že v začetku na razvoj odkupa kljub vsem neuspehom ter napakam v nekaterih okrajih. Posamezne odkupne postaje so se lahko upravičeno pohvalile z zelo lepimi uspehi. Tako n. pr. odkupuje »Zitopromet« v Starem Bečeju za bežejski in senčanski okraj. Tam je središče žitrodne Bačke, ki daje skoraj vse državi zlato pšenico. V Starem Bečeju so odkupili samo v enem dnevu — 25. julija — ko je znašala dnevna norma 7 vagonov, 22 vagonov pšenice. Ze od 24. julija so odkupili 20 vagonov žita več, kakor je bilo določeno z načrtom. Tako se je Stari Bečej vrstnil med najboljše odkupne postaje v Vojvodini.

V Vojvodini morajo premagovati tudi nekatere težave, ki jih ni v nežitrodnih pokrajinah — pomanjkanje skladišč. Zato zdaj posebno gradijo skladišča: treba jih bo zgraditi 138. To pa niso majhna poslopja. Zdjaj je v delu 50 velikih skladišč. Prebivalstvo pomaga z vprežno živino dovažati gradivo, predvsem od nedeljah, ko počivajo kmetijska dela. Primerno vkladščjenje žita ni nič manj pomembno od odkupa.

MLADINA LJUBLJANE!

Danes ob 18.30, uri se vrnejo z mladinske proge brigade »Majde Šilc«, »Darka Marušiča« in »Lojzeta Ajdiška«.

VSE TRI BRIGADE, KI JIH SESTAVLJA VAJENIŠKA MLADINA, SO PROGLAŠENE ZA UDARNE!

Pridite skupno s svojimi sindikalnimi podružnicami, pripeljite svoje starše, prinesite papire in cvetje, da jih pozdravimo, in naši delavski mladini čestitamo k njenim uspehom!

Vakufsko-mearifška skupščina BiH za enakopravnost muslimank

V Sarajevu je bilo 2. in 3. t. m. zasedanje vakufsko-mearifške skupščine LR Bosne in Hercegovine. Skupščina je razpravljala o vseh vprašanih muslimanske verske skupnosti v Bosni in Hercegovini, zlasti o novem statutu. Osnutek novega statuta muslimanske verske skupnosti so sprejeli muslimani vseh drugih ljudskih republik. Na podlagi tega statuta je skupščina izvolila člane za vrhovno vakufsko skupščino vseh jugoslovanskih muslimanov, ki se bodo zbrali 24. t. m. ter izvolili najvišje versko starešinstvo.

Razpravljali so tudi o vprašanju muslimanskih verskih šol in o delu višje muslimanske teološke šole, ki bi jo naj odprli v Sarajevu, kjer bi se šolali muslimani iz vse Jugoslavije.

Končno so sprejeli resolucijo, v kateri so naglasili: Muslimanska verska skupnost v Bosni in Hercegovini vidi vir svojega napredka in popolnega soglasja z ljudsko državo tudi po ločitvi verskih organizacij od države. Vakufsko-mearif-

kako zelo je odvisen uspešen odkup tudi od pomoči odkupnih podjetij, nam kaže primer »Zitopromet« v Novem Sadu, ki je organiziral posebno ekipo dvajsetih ljudi, da ob prostem času pomagajo kmetom v vaseh, kjer bi sicer s težavo dosegali dnevno normo. Tako upajo, da bodo v novosadskem okraju v vseh vaseh končali odkup v določenem roku.

V BOSNI

Začetek odkupa v Bosni in Hercegovini je bil zelo slab. V prvih 13 dneh so odkupili le 49% po načrtu določene količine. Dnevni norm niso skoraj nikjer izpolnjevali. Tako je bila 28. julija dnevna norma izpolnjena le do 79%. Z dobrimi uspehi sta se lahko pohvalila le dva okrajja: Zvornik, kjer so presežili dnevno normo za 64%, in Bijeljina (20%). Vzrok neuspeha je razen zakasnitve mlačeve predvsem, ker se okrajni in ljudski odbori ter odkupne postaje niso dovolj vneto zavzeli, da bi bile odkupne norme vsaj izpolnjene, če že ne presežene.

Primeri so, da so posamezni ljudski odbori celo ovirali odkup. Določili so začetek odkupa 1. avgusta (n. pr. v Bihacu), čeprav se je mlačeve začela najmanj deset dni prej. Tudi posamezniki so ovirali odkup. Prej so govorili, da ni mogoče delati odkupnih načrtov, ko je še žito zeleno, zdaj pa, ko se je začela mlačeve, so pa govorili, da je žito prevlažno. Zal so jim naselili posamezni ljudski odbori. Tako je odbor v Sanskem Mostu ustavil odkup, češ da je žito prevlažno. Tu in tam so člani ljudskih odborov verjeli posameznikom, da je bil pridelek slab ter so začeli pošiljati na teren komisije, ki bi naj znižale obvezne presežke.

V prvih 15 dneh odkupa je dosegel najljepše uspehe odkupno podjetje »Semberija« v Bijeljini, ki je povabilo na tekmovalne druge odkupne postaje v Bosni in Hercegovini.

V MAKEDONIJI

Dne 27. julija je bila v Skoplju konferenca Ljudske fronte v zvezi z odkupno kampanjo. Tudi v Makedoniji so posamezni špekulanti skušali delati zmedo, da bi se otresli obveznosti. Tako je neki bogat kmet v okolici Skoplja dal mlatit na pol omlačene snope žita, da bi dokazal komisiji, kako slab pridelek je bil. Spricho začetnih odkupnih težav je bilo treba čim bolj poživiti delo ljudskih organizacij. Zdjaj številni krajevni ljudski odbori tekmujejo med seboj pri odkupu.

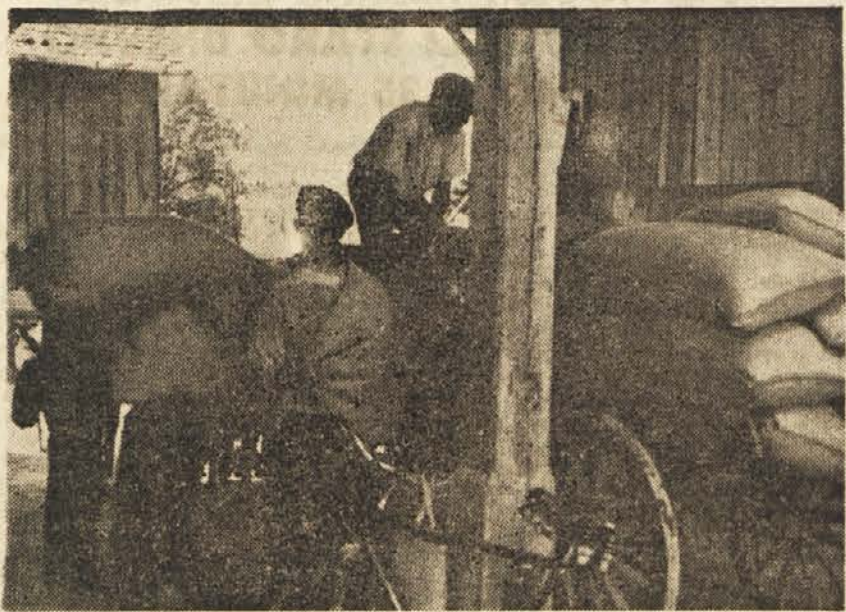
Doslej so bili doseženi najboljši uspehi v gostivarski okolici, kjer skoraj stalno presegajo dnevno normo. V dekadi od 21. do 31. julija bi morali v gostivarskem okraju odkupiti 63 ton žita, odkupili so ga pa 164 ton. Dekadno normo so presegli za 160%.

V nekaterih okrajih se je odkup začel sorazmerno pozno. V Kumanovem so začeli odkupovati žito 22. julija. Prvi rezultati so bili slabi. Dnevne norme niso dosegali — pač zaradi slabe organizacije ljudskih odborov. Tudi v Tetovem so bili dosedanja rezultati precej slabi. Prilok žita je sicer od dne do dne večji, vendar še ne izpolnjujejo dnevne norme.

IZKUŠNJE O ODKUPU V DRUGIH LJUD. REPUBLIKAH NAS TOREJ UČIJO

1. kjer je bilo dobro organizirano mlačeve, se zdaj skoraj povsod sorazmerno dobro razvija tudi odkup; 2. nujno je najtesnejše sodelovanje med ljudskimi oblastmi, množičnimi organizacijami in odkupnimi podjetji; 3. odkup se dobro razvija le tam, kjer je organizirana tudi dobra dnevna evidenca; 4. doslej so odpravili napake le tam, kjer so bile kmalu odkrite z evidenco ali ob primernem sodelovanju aktivistov; 5. začesen zastoj je bil takoj odpravljen, kjer je prišlo do njega zaradi hujkeštva špekulantov in kjer so ljudem pojasnili, kakšne namene imajo njihovi navidezni prijatelji — špekulanti; 6. odkup se dobro razvija v okrajih, kjer tekmujejo in kjer kmetje posameznih vasi oddajajo žito kolektivno.

TUDI V SLOVENIJI SE JE ŽE PRIČEL ODKUP ŽITA

Kmetje iz Predanovcev so pripeljali svoje žito v zbiralnico v Murski Soboti. Ta vas je prvi dan odkupa 101% izpolnila svojo dolžnost

Skrb za zdravje tržaških otrok

V poslopju osnovne šole in dijaškega internata v Kranju je nastanjena zdravstvena počitniška kolonija, v kateri biva 300 otrok iz Trsta in okolice. Za bivanje v tej koloniji so bili izbrani zdravstveno ogroženi in okrevanja na višini

poprečno za dva tga zredili. Poleg tega je bilo po zaslugi ministristva za socialno skrbstvo obdarovanih 50 otrok z obutvijo in prav toliko z oblačili.

Koloniji so članice AFŽ pomagale s pranjem in krpanjem, LMS je otroke ob-

ekem zraku potrebni otroci antifasistov iz Trsta in okolice. Prva skupina se je po tritedenskem letovanju že vrnila domov, njej pa sledita še dve izmeni. Tako bo šlo skozi zdravstveno počitniško kolonijo v Kranju v letošnji poletni sezoni skupno okrog 900 otrok. Kolonijo je organiziralo in jo vzdržuje ministristvo za socialno skrbstvo LRS.

Uspeh prve kolonije je bil v vsakem pogledu zadovoljiv. Zdravstveno stanje je bilo vse čas odlično, razen nekaj lažjih slučajev, ki pa so bili pozdravljeni v domači ambulanti. Hrana je bila izvrstna in izdatna. Otroci so dobili dnevno po 5 obrokov. Vei so se popravili in

darila s knjigami, okrajni sindikalni svet jih je denarno podprl pri izletu v Begunje, brivci pa so jih v prostem času ostrigli. Prav bi bilo, če bi člani množičnih organizacij v Kranju navzeli tudi tesnejše družabne stike z otroki v koloniji.

S tem, da skrbimo za zdravstveno dobrobit tržaških otrok, ne izpolnjujemo samo svoje dolžnosti, ki jo imamo do vseh socialno in zdravstveno ogroženih otrok, ampak manifestiramo našo povezanost s tržaškimi protifasisti slovenske in italijanske narodnosti. Skrb za tržaške otroke je manifestacija naše solidarnosti z borbo demokratičnih tržaških ljudskih množic.

Odhod mladinske tretje izmene na mladinsko progo

Te dni odhajajo iz Slovenije nove mladinske brigade na gradnjo proge Samac—Sarajevo in v največja delovna mesta v Sloveniji. V brigadah je v pretežni večini kmečka in delavska mladina, ki bo nadomestila dijaške in študentske brigade, ki v počitniških mesecih delajo na progi. Nove brigade bodo s svežimi močmi nadaljevali delo ter s pomočjo ostale jugoslovanske in inozemske mladine uresničile obljubo in dogradile mladinsko progo do 29. novembra. Brigade so se zbirale po okrajih, kjer jim je ljudstvo, zlasti pa množične organizacije žena, preskrbelo hrano, obleko in drugega potrebne materiale, ki ga mladi graditelji pri svojem delu potrebujejo.

1. avgusta je iz Ljubljane krenila **Dolomitska mladinska delovna brigada**, ki šteje 232 mladincev in mladink. V brigadi je v pretežni večini mladina iz ljubljanske okolice, mnogo pa je tudi delavske mladine iz Kranja in z Jesenic. Delavska mladina se v popolnosti zaveda velike važnosti svojega dela v razvoju naše industrije, vendar bo v dvomesečnem delu na mladinski progi pridobila še mnogo več izkušenj, s katerimi bo delo v produkciji še izboljšala in izpolnjevala. Letega dne je skozi Ljubljano šlo 252 mladincev in mladink **Primorske delovne brigade**. Brigada je sestavljena v veliki večini iz kmečke mladine iz con A in B, nekaj pa je tudi delavske mladine. Kljub velikim nalogam, ki jih ima primorska mladina pri regulaciji gorškega Lijaka, tudi ta mladina sledi vzgledu mladinski Vojkovi brigadi in drugim primorskim brigadam, ki so delale na mladinski progi in s svojim požrtvovalnim delom dosegle večkrat udarne naloge.

2. avgusta je iz Maribora odšla **Mari-borska brigada**, v kateri je 260 mladincev in mladink. Tudi ta brigada je v večini sestavljena od kmečke in delavske mladine. Letega dne se je mariborski brigadi v Pragerskem priključila še **Plujska delovna brigada** s 393 brigadirji. Tudi v tej brigadi je največ kmečke mladine. Istega dne je iz Celja krenila **Celjska delovna brigada**, ki šteje 197 brigadirjev.

3. avgusta je odšlo iz Novega mesta 222 brigadirjev, ki sestavljajo **Novomeško delovno brigado**. Brigade bi morale sicer oditi na gradnjo mladinske proge, toda,

ker je bilo število brigad za progo že popolno, je novomeška mladina odšla na regulacijo gorškega Lijaka v Ozeljan. Istega dne je odšla na progo tudi **Tržaška mladinska brigada**, ki šteje 213 brigadirjev, po večini mladih delavcev iz Trsta.

4. avgusta je iz Ljubljane krenila **Ljubljanska delovna brigada**, v kateri je 232 mladincev, javencev iz Ljubljane. Ta brigada bo gradila tovarno orodnih strojev v Železniku.

Danes pa je v Ljubljano prispela **Koroška mladinska delovna brigada Franca Tavčmana-Lenarta**, ki šteje 75 mladincev in mladink iz Slovenske Koroške. Tudi koroška mladina želi sodelovati pri delovnih akcijah z mladino Jugoslavije ter hoče s tem dokazati neomajno bratstvo in sodelovanje v izgradnji FLRJ. Ze lani je koroška mladina vodila akcijo, da se udeleži dela na progi Brčko—Banoviči. Toda njene zahteve so protiljudski elementi pobijali in zabranjevali. Letos je koroška mladina še odločneje začela z zbiranjem mladine v delovne brigade za gradnjo proge Samac—Sarajevo. Kljub številnim prošnam so jim odhod zavladali in šele po dvomesečnem napornem delu je koroški brigadi uspelo dobiti dovoljenje za odhod v Jugoslavijo. Danes koroški mladinci in mladinke odhajajo na mladinsko progo z zavestjo, da bodo s svojim delom pomagali pri izvedbi petletnega plana našega ljudstva in pomagali izvršiti veliko nalogo naše mladine.

Nova francoska mlad. brigada prispela na progo Samac—Sarajevo

Subotica, 4. avgusta. Skozi Subotico je potovala včeraj zvečer nova francoska mladinska brigada, ki se bo udeležila gradnje mladinske proge Samac—Sarajevo. To brigado sestavlja 110 mladincev in mladink iz Francije in njenih kolonij. Na tukajšnji železniški postaji so pripravili francoskim mladincem prirčen sprejem, pri katerem so bili navzoči predstavniki mestnega odbora LF, ljudske mladine, Jugoslovanske armade in večja skupina mladine. Brigada je nadaljevala pot v Zenico.

PO NOVEM NAČINU ZIDANJA SO ŽE DOSEGLI STARO DNEVNO NORMO V 35 MINUTAH

Pred štirinajsetimi dnevi so na gradilišču delavskega prenočišča v Zagrebu preizkusili nov način dela in razdelitev zidarjev in nekvalificiranih delavcev pri zidanju. Vodji ene delovne skupine, zidarju Turčiču, so natanko objasnili nov način dela, kaj in kako je potrebno, da bo uspel. Po novem načinu zidanja zidar kot strokovnjak samo zida in ne sme izgubiti niti minute s kakšnim drugim delom ali nepotrebnimi kretnjami. Prvi pomočnik pripravi in zlaže opeko tik zidarju tako, da mu je ta pri roki in se mu ni treba niti obračati ali sklanjati, da bi jo dvignil. Drugi pomočnik pa ima pripravljeno malto, ki jo neprestano vlije na zid, oziroma polaga opeko pred zidarjem, tako da strokovnjak-zidar samo zida. Na ta način ne izgubi in ne troši sile za dviganje opeke, razlivanje malte in z največjo brzino opravlja samo svoj posel, kar mu omogoči, da doseže veliko večje delovne rezultate, kakor je bilo to mogoče po starem delovnem načinu.

razpored osebja. Na predlog personalnega referenta gradbenega podjetja so podajali opeko zidarju v roke in jih niso zlagali poleg zidu. Na ta izpopolnjen način je zidar Kiro Jovanovski uspel sezidati v eni uri 2,20 m³. S tem je postavljeno normo zveznega ministristva za en dan uresničil v eni uri. Tako je zidar Jovanovski prekosil zidarja Turčiča kljub temu, da je delal v težjih okoliščinah. Turčič je zidal 15 m dolg zid, dočim je Jovanovski zidal 3,5 m dolg zid in je moral vsaki dve minuti menjati vrstico.

Vedno novi rekordi

Na nov način so začeli zidati tudi niški zidarji in so prvi dan presejali normo za 1061%. Tekmovanje, oziroma nov način dela, se je razširil na vsa niška gradilišča in je 1. avgusta zidar Milentije Stamenković sezidal v 66 minutah 4,78 m³ zidu. Stamenković je tako presejal dnevno normo za 1738%. Nov način zidanja so začeli uporabljati zidarji širom Jugoslavije. Kruševoški zidar Josip Milosavljevič je izpolnil dnevno normo v 40 minutah. Norme so bile visoko presežene tudi v drugih krajih: v Prokoplju, Skoplju itd.

Delo osmih ur že v 35 minutah

V Beogradu je na nov način začel delati zidar Milan Skrbčić. 2. avgusta se je prišla na gradilišče, kjer dela Milan Skrbčić, komisija. Delati so začeli točno ob sedmih.

»Ne obračaj se na drugo stran, glej samo pred sebe na zid,« opominja zidar Milan Skrbčić onega, ki je zival malto. Hitro je jemal podano mu opeko in jo stavljil na zid. Zidarji, ki so gledali delo, so bili nestrpni in razburjeni. Nosarji opeke so tekali s tovorom, hiteli so morali, da so sproti nosarji dovolj opeke. Tempo dela je bil od minute do minute hitrejši.

Ob osmih je komisija prekinila delo, izmerila zid in ugotovila, da je zidar Milan Skrbčić dosegel dnevno normo v 35 minutah.

Nov način dela ima ogromne prednosti in je velika pridobitev za gradbeno stroko tudi to, da bo za lažje na objektih, kjer je dosejel delo deset zidarjev, zidala le dva zidarja. Gradbeno podjetje v Skoplju in Nišu so na svojih gradiliščih že uvedla nov način zidanja. Tudi pri nas v Sloveniji naj se zidarji oprejoje novega načina dela in vključijo v veliko tekmovalstvo vseh jugoslovanskih zidarjev.

Petkrat večji efekt dela

Zidar Turčič, ki je prvi delal po novem načinu, je v začetku dela izrazil dvom, da bo na ta način uspel. Sam je začel zidati 15 m dolg zid in je šlo delo od minute do minute hitreje, ker se je medtem vsa trojica privadila in delala čim manj nepotrebnih kretnj. V dveh urah je zidar Turčič izidal 2,90 m³ zidu, medtem ko norma, postavljena po ministristvu za gradnje, predvideva izgraditev 2,20 m³ v osemih urah. Zidar Turčič je izjavil: »Tako se dela, tako moramo delati!«

Uspeh na gradilišču delavskega prenočišča v Zagrebu je izpodbudil zidare širom Jugoslavije, ki vnašajo v delo nove izkušnje in se je tudi pri nas razvila v pravo stahanovsko tekmovalstvo za znižanje norme pri zidanju.

Turčičev rekord prvič prekošen

Na gradilišču palače ministristva za notranje zadeve v Skoplju so delavci sklenili na sestanku, da bodo začeli zidati po Turčičevem vzorcu.

Pred začetkom dela so izvršili pripravljala dela, pripravili so večje količine malte in opeke. Izvršili so točen

Začetek pripravljanih del za prekop Donava-Tisa-Donava

V ponedeljek 4. t. m. so se v Bečeju začela pripravljala dela za kopanje velikega prekopa Donava—Tisa—Donava, največjega dela med našo prvo pelletko. Pred začetkom del je izvršni odbor okrajne Ljudske fronte v Bečeju sklical sejo. Na seji je predsednik okrajnega odbora Ljudske fronte B. Marković direktor gozdne uprave v Bečeju poročal o pripravljanih delih.

Najprej je treba raziskati teren do globine štirih metrov. V ta namen bodo na odseku vzdolž starega prekopa med

Srbobranom in Bečejem izkopali do 10. septembra okrog 100 sondažnih jam. Hkrati bodo ugotavljali višino talne vode.

Na seji je spregovorila predsednica okrajnega odbora Ljudske mladine K. Uskoković ter sporočila, da se je mladina bečejskega okraja obvezala sodelovati pri graditvi prekopa. Mladina tega okraja je ponosna, da se kot prva obvezuje sodelovati pri tem grandioznem objektu. Sestavili bodo 5 stalnih delovnih čet iz večih krajev v bečejskem okraju.

KMETOM NI TREBA PLAČEVATI PROMETNEGA DAVKA ZA ŽAGANJE STAVBNEGA LESA ki ga potrebujejo zase

V Uradnem listu FLRJ št. 63 z dne 29. julija je bila objavljena Uredba o spremembah in dopolnitvah Začasne tarife davka od prometa proizvodov z dne 23. julija 1947. Te spremembe prinašajo za naše kmečko ljudstvo znatno in važno olajšavo glede davka od prometa proizvodov za žaganje lesa kmetom. V tar. št. 93 omenjenih tretjih sprememb in dopolnitveh je spremenjena rubrika 6, pripomba 1, ki se po novem glasi takole:

1. Podjetje, ki reže ali predeluje stavbni les oseb, ki jih ni šteti za kmete, je dolžno od prinesenega lesa plačati davek od vse izdane količine rezanega, odn. predelanega lesa po stopnjah, predvidenih v tej tarifi št. 93.

Za stavbni les, predelan kme-

tom iz njihovega lesa za potrebe popravila hiše in gradbo njihovih hiš ali drugih zgradb, se ne plača davek od prometa proizvodov. To ugodnost morejo kmetje izkoristiti samo na podlagi potrjena pristojnega krajevnega ljudskega odbora, da se bo predmetni les porabil izključno za osebno porabo, ne pa za trgovanje.

Naknada, prejeta za rezanje, odn. predelavo lesa, je podvržena davku po tarifi za storitve.

Po teh določilih kmetom, ki dajo žagati svoj les žagam, in ki ga potrebujejo zase, ne za prodajo naprej, ni treba plačevati davka od prometa proizvodov, kar bo pomenilo občutno olajšavo in pomoč pri delih za obnovu njihovih stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

Knjigotržci novega kova

V razdobju zadnjih 6 mesecev smo doživeli bistveno preumeritev knjigotrške stroke. Pretežno večino obstoječih knjigarn so prevzeli ljudski odbori v okvirih svojih gospodarskih podjetij. V krajih, kjer knjigarn še ni bilo, so ustanovili nove. Tako imamo danes v Sloveniji 44 knjigarn v lasti ljudskih odborov, 11 v lasti založb, 5 Glavnega odbora LMS, 2 invalidski, 3 združne, 2 knjižna oddelka »Napreze« in 7 privatnih. Proces prehajanja knjigarn v ljudsko last še ni končan in bo do konca petletke stalno naraščalo število knjigarn ljudskih odborov.

Vzporedno s količinsko rastjo knjigarn je nujno treba dvigniti tudi njih kakovost. V ta namen je uprava »Naše knjige« v Ljubljani priredila 12 dnevni knjigotržski tečaj, ki ga je obiskovalo 67 knjigotržcev iz vseh delov Slovenije. Izveden je bil na internatski način tako, da je bil čas za predavanja in študij izkoriščen do maksimuma.

Kakšna je bila naloga tečaja? Danes, ko je potrebno, da postane knjiga last ljudskih množic in njihovo najuspešnejše orožje v boju za višjo kulturo in večje blagostanje, se tudi naloga knjigarn bistveno razlikuje od predvojnih. Iztrgati jih je treba iz nekdanjega kapitalističnega načina trgovanja in jih presaditi

med čim cenejši distribucijski aparat, ki se bo temeljito zavedal sodobnih in bodočih kulturnih nalog in potreb ljudskih množic in bo znal utirati pot knjigi v sleherni hišo, poslednje gorске vase. Današnja knjigarna ne sme biti zgolj trgovina, temveč mora predstavljati enega izmed važnih kulturno političnih centrov. Tudi knjigarnar ne more biti več samo trgovec, ki čaka kupca, temveč požrtvovalni aktivist ljudske prosvete, ki se živo zaveda svoje naloge in je tesno povezan z vsemi množičnimi organizacijami ter njihovimi forumi.

Zato je bilo potrebno prikazati knjigotržcem, kakšno znanje potrebujejo danes v svoji stroki in predvsem jim podati pregled ter važnost knjižne produkcije, v kateri ne smejo videti le denarnega dobička, temveč v prvi vrsti kulturno politično vrednost poslanstva, ki ga vrši knjiga. Njim samim je bilo treba vcepiti spoštovanje in ljubezen do tiskane besede, da bi jo z ljubeznijo širili med ljudstvo. Naš novi knjigotržec se mora čutiti sodobnega ne samo, da pride knjiga, temveč da pride samo progresivna knjiga med ljudstvo, knjiga, ki bo ščitila in razvijala pridobitve osvobodilnega boja. Naš knjigotržec novega kova mora dvigniti nivo ljudske kulture,

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Reško-sušaško pristanišče sprejme lahko hkrati 11 največjih ladij. Sušaško-reško pristanišče postaja zdaj enoten pristaniški sistem, ker ni med obema krajevoma nenaravnih mej. Do leta 1951 bo to veliko pristanišče povsem preurejeno ter bo imelo za 20% večjo zmogljivost kakor pred vojno. Ob umiku Nemcev z Reke je bilo reško pristanišče uničeno do 95%. Tudi ogromna skladišča in žerjavi na električni pogon so bili skoraj povsem uničeni. Prav tako so bile razdejane ladjeladnice in druga podjetja. Zato je obnova zelo težavna naloga. Kljub temu je delovni kolektiv podjetja »Luka« ob podpori drugih podjetij doslej opravil že mnogo dela, tako da bi že zdaj lahko pristajalo hkrati enajst največjih čezoceanskih ladij. Zato je promet že zdaj znatno večji, kakor je bil leta 1939.

Ukrepi za jesensko setev v Vojvodini. V Novem Sadu je bila konferenca poverjenikov in kmetijskih referentov ter gospodarskih strokovnjakov. Razpravljali so o organizaciji jesenske setve ter sklenili, kaj je treba ukreniti, da bo delo čim bolj organizirano in pravočasno opravljeno. Govorili so tudi o pospravljanju letošnjih pridelkov, ker bo v mnogih okrajih znatno primanjkovalo delovnih moči zlasti pri pospravljanju koruze. Jesenska setev se bo začela 27. avgusta, do 20. oktobra pa mora biti že končana.

Zenske delovne moči tudi v železniški službi. Glavna direkcija za eksploatacijo železnice v Sarajevu je priredila več strokovnih tečajev za strokovno izobrazbo nekvalificiranih delavcev. Te tečaje so obiskovale tudi številne mladinke. Tako je n. pr. obiskovalo prvi knjigovodski tečaj v Sarajevu 28 deklet, drugi pa 28. Na tečaju za desetarje v Valjevu se učijo mladinka Sabiha Omerčaušević iz Travnika, ki bo prva žena kot desetar na naših železnicah. Na področju hrvatskih železnic je zaposlena tudi prva žena kot kurjač, in sicer Julka Jelić, ki si še ne preperehoma izpopolnjuje strokovno znanje. Verjetno je, da bo napredovala do strojevodje.

V Makedoniji odkupujejo mak za opij. Pridelovanje maka za pridobivanje opija je pri nas razširjeno samo v Makedoniji predvsem na jugu. Najboljši mak za opij pridelujejo v kavadarškem in djevdžijemskem okraju. Ta mak vsebuje do 16 morfijskih enot opija. Doslej so odkupili največje količine letošnjega pridelka maka v skopljskem okraju. Letošnji pridelkec je po kakovosti zelo dober.

Ustanovitev velikih živinorejskih postaj v Liki. Za pospeševanje živinoreje v Liki so ustanovili na gori Ljubovo živinorejske postaje zveznega pomena. Za zgraditev te postaje je določen kredit 18.000.000 din, od tega 6.000.000 za letošnja dela. Drugo večjo ovčarsko postajo bodo zgradili v Bruvnu, okraj Gračac. Odboren je kredit 15.000.000 din. V primeri z letom 1945 se je število drobnice v Liki povečalo za 100%.

Velika nova bolnica v Splitu. Događena bo letos ter bo največja v Dalmaciji. Imela bo 650 bolniških postelj. Kirurški paviljon je že gotov.

Nova rižarna v Strumici. Na Strumiskem polju v Makedoniji pridelujejo mnogo riža. Doslej so riž lučili primitivno, ker ni bilo nobene moderne lučilnice. Letos je površina, posejana z rižem, znatno večja, zato je potrebno, da dobijo rižarno takoj. Gradijo jo že nekaj časa in prispeli so tudi potrebni stroji.

Kmetijske delovne zadruge v LR Srbiji se bodo povežale v svoji zvezi. Za 5. avgusta je bil sklican v Beogradu ustanovni občni zbor združene zveze kmetijskih delovnih združ. Z ustanovitvijo svoje posebne zveze dobijo kmetijske zadruge stalno oporo in svojnega zastopnika, ki bo reševal organizacijska in gospodarska vprašanja.

Znanost v službi kmetijstva. Ekipe geografskega inštituta Srbske akademije znanosti so zdaj na delu na terenu v okolici Beograda in v drugih krajih. Pručujejo talne razmere, da bo tako polje znanstvenih temeljev za melioracijo do slej pasivnih zemljišč. Tako proučuje ena skupina znanstvenih delavcev banatska pečena zemljišča, da bi postala tudi ta zemlja rodovitna.

Prve velike moderne planšarije v Makedoniji. Na planini Bistra in na polju Šar planine bo makedonsko ministristvo za kmetijstvo uredilo prve tri moderne planšarije z vsemi mlekarniškiimi in sirarskimi obrati.

Dopisi »Ljudski pravici«

Ljubljanske žene gradijo svojim otrokom centralno otroško igrišče

Na velikem prostoru v Koleziji ob Gradaščici nastaja nova, svojevrsna pridobitev mesta Ljubljane — centralno pionirsko igrišče, ki ga na pobudo mladinske organizacije gradijo ljubljanske žene.

Ze bežen pogled na delo ljubljanskih žena na tem igrišču v preteklem mesecu kaže lepe uspehe. Dela se udeležujejo žene vseh rajonov mesta Ljubljane skupno s sindikati. Koliko truda in požrtvovalnosti je bilo potrebno že pri dosedanjem delu, vidimo iz tega, da je bilo v tem času samo splaniranega prostora čez 4000 m². To so opravile predvsem žene, saj so dnevno neumorno prekopavale travo in material. S travnato rušo je do sedaj obloženega okoli 150 m², s cvetjem pa so zasadile še okrog 100 m². Peska in gramoza je bilo prepeljanega 280 kub. metrov. S tem pa prevazanje še ni končano, ker je še vedno potreben dovoz peska za posipavanje. Zato bo treba organizirati tudi nekaj voznikov.

Pred dnevi so delavci sindikatov tobačne tovarne in tovarne »Utensilia« zabili 45 količkov za ograjo, pri čemer so tudi žene sodelovale s svojimi močmi, količkov in žico pa so v celoti oskrbele same.

V posebno zadovoljivem številu se dela udeležujejo žene rajona Rakovnik—Vič. Doslej je 255 žena opravilo 783 prostovoljnih ur in posebno v zadnjih dneh hitijo z delom. Vzpodbuja jih zavest, da delajo in grade za svoje najmlajše — za svoje malčke in zato tudi tekmujejo med seboj pri prevajanju s samokolnicami. Tako je v soboto 5 tovarišic s terena Zelene lozovilo 255 samokolnic. Tega dne se je udeležilo dela na igrišču približno 100 žena. Znojnih, toda nasmehanih obrazov so žene, razdeljene po manjših skupinah, kopale rušo, ter grabile in posipale pesek. Ni jim bilo mar vročine, saj ne bo večje sreče za ženo — mater, ko bo gledala svojega otroka, ki se bo brezskrbno igral in veselil na igrišču, za katerega dozdaj je tudi sama prispevala svoj delež.

Ob tej priliki pa bi hoteli opozoriti starejše nekaterih otrok terena Kolezija, ki v svoji razposajenosti že sedaj delajo škodo na igrišču. Apeliramo na matere teh otrok, aaj jim pravilno prikažejo pomen in trud tega dela in naj v bodoče preprečijo take primere. Obenem pa bi bilo želeli, da bi se vključile v delo na igrišču prav vse žene, tudi tiste, ki še vedno stojijo ob strani in le opazujejo uspehe in napredek dela.
Silva Kovačič.

POLZELA pri CELJU. — V počitnicah smo imeli otroci Doma Vere Šlandrove v Polzeli več prireditev, katerih dobiček smo namenili za skupni izlet. Ko smo nato izbirali izletno točko, smo se odločili za Bled, ker je tam večkrat tov. Tito, katerega bi vsi radi videli. — Dolgo časa pred izletom smo sanjali in se pogovarjali samo o tem, kakšna sreča bi bila, če bi videli tov. Tita. Vse naše želje in misli so bile usmerjene samo na to, čeprav se nam je to delo skoraj nemogoče. — Ko smo se peljali proti Bledu, so se ob poti na vseh postajah vršile velike priprave. Pričakovali so maršala in bolgarske delegacije. Naše veselje je bilo nepopisno kajti možnost, da bomo videli tov. Tita, se je večala. — 29. zvečer smo z ostalo ogromno množico pričakovali prihod gostov. Toda zvečja, da vidimo tov. Tita, se nam ta večer ni izpolnila. — Drugi dan smo odšli pred vilo, kjer je nastanjen tov. Tito in zaprosili službojočega oficirja, naj nas prijavi za sprejem. Videč naše sijoče obraze in hrepeneče poglede, je ustregel naši želji in nas odšel prijaviti. Ze po nekaj minutah se je vrnil z obljubo, da nas bo maršal, kljub temu, da je zelo zaposlen, sprejel ob 17.30 uri. — S trepetajočimi srci smo čakali ob določeni uri. Se ko smo bili v parku vile, nismo mogli verjeti, da bomo res videli našega ljubljenskega maršala Tita. — Ob določeni uri je prišel, emeljalajoč se in nas vse priločno pozdravil. Naša najmlajša, tri in pol letna pionirka Lenčica in štiriletni Acek sta ga pozdravila v imenu nas vseh in mu izročila šopek. Vzel ju je v naročje in poljubil. Pionirski zbor je zapel nekoliko pesmi, ki jih je maršal z veseljem poslušal. Nato nas je povabil v vilo in nas pogostil s slaščicami. Zanimal se je za naš dom in za življenje v njem. Pohvalil je pionirje, da so disciplinirani in da morajo vedno takšni tudi ostati in ubogati svoje vzgojitelje, kar smo mu svečano obljubili. Ker se mu je mudilo na delo, nas je po 25 minutah zapustil, še prej pa nas je povabil, naj še ostanemo in naj zapojemo ostalim tovarišem in tovarišicam, ki so bili prisotni. Prosil smo ga še, naj nam tudi kaj malega napiše, da bomo imeli trajen spomin na ta svečani dan. — Naša velika želja se je izpolnila in ti trenutki nam bodo ostali nepozabni. — Obljubo, ki smo jo dali tov. maršalu Titu, bomo vesno izpolnjevali.
A.Z.

NOVA VAS PRI KOPRU. — Pri nas burja pozimi tako piha, da se ne smeš niti prikazati s petrolejko ali karbidovsko izpod strehe. Vsa dela okrog gospodarskih poslopij smo morali v dolgih zimskih večerih opravljati v temi. Takrat smo se domemili, da si moramo oskrbeti luč, ki bo kljubovala tudi kraški burji. — namreč elektriko. V trimesečnem tekmovalju smo si zadali nalogo napeljati elektriko v vas, Pretekli teden smo pričeli s kopanjem jam, zdaj pa že postavljamo drogove. Vod, ki se pričenja v Padni, bo dolg približno kilometer in pol. Upamo, da bo 15. avgusta t. l. že zasačena v vasi luč — zmagovalka kraške burje.
O.

MANZAN PRI KOPRU. — Naši kmetje želijo, da bi se rajonski kmetijski urad pozanimal za ustanovitev drevesnice za sadno in tudi gozdno drevje. Polno je površin, ki kažejo gola rebra in bi se lahko pogozdila. Sedaj, ko bodo pri kraju najnujnejša dela, naj bi se sestavila komisija, ki bi pregledala teren in ugotovila, katere vrste sadik bi prišle na posameznih terenih v poštev. Nujno je, da se to izvrši čimprej, ker potem se nam ne bo treba več pritoževati nad sušo, ki nastaja zaradi prevelikih golčav in nam skoraj vsako leto uniči dober del naših pridelkov.
F. A.

RAVNE PRI KOČEVJU. — Člani Radio-Ljubljana so v nedeljo, 27. t. m., obiskali Tečajno mladinsko delovno brigado in ji priredili koncert.
A. J.

ŠOSTANJ. — Preteklo nedeljo so člani sindikalne podružnice OLO Mozirje, OSS Šostanj, KSS Nazarje in okrajni odbor AFŽ v Mozirju priredili množičen izlet v Logarsko dolino. Izleta se je udeležilo preko 1200 članov sindikatov in AFŽ iz Saleške in Gornje Savinjske doline kakor tudi sindikalne godbe iz veljenskega rudnika, tovarne usnje v Šostanju ter razni pevski zbori in harmonikarji, v Lučah, kjer dela mladinska brigada mozirskega okraja gozdno cesto, se je vršila kratka kulturna prireditev, med katero so članice AFŽ obdarile mladinsko brigado. Golencem nižje industrijske šole rudnika lignita v Velenju so bila ob tej priliki razdeljena letna spričevala, najboljšim štirim pa tudi denarne nagrade in knjige. Sekretar OOF in predsednik OSS-a Mozirje sta v kratkih govorih prikazala pomen tega izleta ter nam obudila spomine na krvave boje v Gornji Savinjski dolini. Prikazala sta tudi zlobni namen raznih tolp, ki hočejo ob podpori tujih imperialistov in vojnih zločincev rušiti mirno življenje našega prebivalstva in ovirati izvedbo naše petletke.
V. J.

KOPER. — Za pomoč šolstvu in v vojni prizadetim je ljudska oblast v zadnjem času razdelila med istrske prebivalce 25.122.000 lir.

Kmetje! Pišite nam, kako ste povečali in izboljšali svoje pridelke s pomočjo umetnih gnojil in strojnega obdelovanja!

knjige, ureditev blagovne kartoteke, notranji opremi knjigarne, izložbi in zunanjemu izgledu knjigarne, samozobrazbi, rednem mesečnem poročanju in nabiranju naročnikov Prešernove knjižnice.

Z zdravim gledanjem naših knjižnih aktivistov v bodočnost, a spretnimi prijemi pri izvrševanju svojih nalog, kakor tudi z razumevanjem od strani ljudskih odborov iz vseh množičnih organizacij bomo iz knjigarn napravili novo, izključno kulturno prosvetno ustanovo in s tem močno garancijo, da promične naša knjiga med vse tiste, ki jim je namenjena, to je med delovne množice.
P.

Ekipa beogradskega studija »Avala«, v katere proizvodnji se snema film, se že nahaja na prog, ker se bodo pričela snemanja 1. avgusta. Snemalec je Milorad Marković.

Za vloge v filmu je angažiranih večje število igralcev beogradskega, novosadskega in drugih gledališč, manjše vloge pa bodo igrali mladinci — graditelji prog. Glasbo za film komponira Stanjolo Rajčić, prof. glasbene akademije.

Film bo dolg okrog 2600 do 2800 m. Ekipe »Avala« bodo poleg tega filma dokončale tudi snemanje krajših dokumentarnih filmov: »Titovi otroci« in »En dan na vasi«. Zunanja snemanja za prvi film so bila izvršena v Beogradu, a za drugi film v neki vasi pod Kosmajem. Ekipe »Avala« z režiserjem Skriginom na čelu snema velik dokumentarni film »LR Makedonija«. Snemajo na vsem ozemlju LR Makedonije in bodo končali z delom v avgustu, nato pa bodo pristopili k laboratorijskim delom in motažam.

Podjetje za proizvodnjo filmov »I« v Zagrebu je pričelo snemati dokumentarni domači film »Vlak št. 51«. Film prikazuje vojni tovornega vlaka od Beograda do Zagreba in udeležbo ljudskih množic pri obnovi transporta, bogatstva Jugoslavije in železnico, ki povezuje vse kraje v državi. V filmu je prikazano tudi sindikalno življenje jugoslovanskih železničarjev, njihova ljubezen do dela in ustvarjalna iniciativa.

Nekaj filmskih vesti

V šoli za filmsko igrilstvo in režijo so bili kontrolni izpiti, na katerih so bili dokončno izbrani tisti, ki bodo do konca nadaljevali šolanje. Od 10 učencev filmske režije, kolikor jih je prišlo na izpit, je zadovoljilo 6 učencev, a od 21 učencev filmske igre je zadovoljilo 14 učencev. Novo šolsko leto se bo za tiste, ki so napravili ta kontrolni izpit, pričelo v septembru. Tedaj se bodo pričeli sprejemni izpiti, na katerih bodo sprejeti tudi novi slušatelji, ki bodo imeli višji tečajni izpit ali pa neko drugo srednjo šolo istega ranga, fotogenični obraz, fonogenični glas in igralski ta-

lent. Kandidati za šolo ne smejo biti starejši od 25 let. Šolanje filmskih igralcev in režiserjev bo trajal dve leti.

Izgraditev mladinske progge Samac—Sarajevu, največjega podviga Ljudske mladine Jugoslavije v okviru petletnega plana bo izkoriščena za ustvaritev domačega umetniškega filma »Ljudje s progge«. Film, čigar scenarij je napisal Vladko Vladković, bo prikazal delo minerskih brigad s predora Vranduk. Režiser filma je Gustav Gavrin, režiser dokumentarnega filma »Mladinska progga Brčko—Banovići«.

„Pravda“ o novi kršitvi Potsdamskega sporazuma Francija se je pridružila separatnim anglo-ameriškim pogajanjem glede nemške industrijske proizvodnje

Moskva 5. avgusta. (Tass.) V komentarju bližnje konferenca treh veleisl ZDA, Velike Britanije in Francije o vprašanju ravnani nemške industrijske proizvodnje, piše zunanepolitični komentator »Pravde«:

Kakor znano, je zaupana po potsdamskem sporazumu priprava mirovne pogodbe z Nemčijo Svetu zunanjih ministrov, ne pa samo trem ministrom. Poleg tega je poudarjeno v potsdamskem sporazumu, da morajo smatrati Nemčijo v dobi okupacije za gospodarsko celoto.

Resnica je, da v francoskem tisku izraženo mnenje, da si francoska vlada, baje, ne more zamisliti rešitve vprašanja industrijske ravnani Nemčije ločeno od potsdamskega sporazuma in da smatra posebno konferenco treh veleisl samo kot odlaganje priprav za novembarsko zasedanje Sveta zunanjih ministrov, vendar pa ti argumenti ne morejo nikogar prevariti.

Ti argumenti lahko samo povečajo poplaha, ki je našel odmev v javnosti vsega sveta — zaradi ustvarjanja načrta o »zapadnem bloku«, ki sta ga pričela Bevin in Bidault v smislu Marshallove ponudbe. Očividno bodo skušali uradni francoski krogi udeležbo Francije na tej konferenci glede Porurja prikazati kot uspeh francoske diplomacije. Toda v tem primeru gre za manever, ki naj bi uspeval budnost francoskih demokratičnih množic in oslabil grenko pilulo, ki jo mora francoski narod pogoltniti kot posledico trgovskega mešetarjenja za njegovim hrbtom. Ne smemo pozabiti, da gre za obnovo glavnega in osnovnega oporišča nemškega militarizma, ki že stoletja ogroža varnost Francije in drugih sosednih držav Nemčije.

Francija bi želela napraviti iz Lorraina evropsko središče za proizvodnjo jekla z uporabo premoga iz Porurja. Marshallov načrt pa določa diametralno nasprotno

rešitev tega vprašanja. Da bi uspevali budnost francoskega naroda, so prinesli modernizirano verzijo Byrnesovega načrta, ki se sedaj imenuje »načrt vojaške zveze ZDA, Velike Britanije in Francije proti nemški napadalnosti«.

Ta manever pa ne more nikogar prevariti. Vsem je znano, da je Davisovemu načrtu po prvi svetovni vojni sledil ločarski paket, ki je tudi obljubljal Franciji popolno zagotovitev proti ponovitvi nemške napadalnosti. Ta paket pa je ostal samo navaden košček papirja.

Več ko čudovito je, da se je Francija drznila udeležiti se separatnih pogajanj z vlada ZDA in Velike Britanije o dvigu ravnani industrijske proizvodnje zapadne Nemčije, da zametuje potsdamski sporazum in zanemara štiri-kratno kontrolo nad Porurjem, ki bi mogla zagotoviti življenjske interese in varnost Francije ter vseh sosednih držav Nemčije.

Maurice Thorez odgovarja reakciji pod vodstvom De Gaullea

Prisiljeni smo braniti čast Partije, ki je kri in meso delavskega razreda in nada francoskega naroda

Pariz, 5. avg. (Tanjug). Maurice Thorez, generalni tajnik KP Francije, je imel v Digneu pred veliko množico ljudstva govor. O delovanju francoskih komunistov med vojno je Thorez dejal:

»Ponosen sem, da smo prevzeli odločilno vlogo v organizaciji borbe. Ponosen sem, da smo že julija 1940 edino mi pozvali domovino na borbo. Kot prvi smo organizirali orožno borbo proti Nemcem in izdajalcem in pripravili bitko za narodno vstajenje.«

Thorez je nato opozoril na napore reakcije in njenih pristaev za obnovo »stare reakcionarne države«: »Oni niso izvajali čistjenja in so skandalozno oproščali izdajalce, kar je povzročilo veliko nezadovoljstvo pri vseh poštenih Francozih.«

V nadaljevanju govora je analiziral težave, v pogledu povečanja življenjskega standarda delavcev. Komuniste so izključili iz vlade, samo zaradi tega, ker so vedno želeli interese delavcev, interese, ki se popolnoma ujemajo z interesi države.«

Ko se je dotaknil mednarodne politike in potrdil svojo zvestobo francoskim tezam o miru, varnosti, reparacijah in nacionalni neodvisnosti, je Thorez naglasil, da je za Francoze največji problem — problem Nemčije.

»Čeprav je bila Franciji potrebna ameriška pomoč, vendar moramo priznati, da smo imeli dovolj razlogov gledati z rezervno na Marshallov načrt, o katerem se ve točno samo to, da namerava dati prvenstvo nemški obnovi.«

»Kaj predstavlja Francija, ki se je zelo oddaljila od svojih zaveznikov v Srednji in Vzhodni Evropi? Naš položaj ne bo lahek, ako ne ohranimo trdnih vezi z Vzhodom in z Zapadom. General de Gaulle gre še naprej, ko primerja francosko politiko s tisto politiko, ki jo je nekoč proslavljal. De Gaulle spekulira s težavami mednarodnega položaja. Komunisti računajo na zvezo med vsemi narodi, velikimi in majhnimi in predvsem pa na enotnost zaveznikov.«

Thorez je pojasnil razloge hvaležnosti, ki jo gojijo vsi Francozi do SZ in odgovoril na klevete katerih cilj je bil osramotitev francoskih komunistov: »Za generala de Gaullea ni več razlike med onimi, ki so napravili svojo dolžnost in onimi, ki so hkrati služili Hitlerju in Petainu.«

Na napade reakcije pod vodstvom generala de Gaullea je Thorez odgovoril: »Nismo želeli telesa spora. Prisiljeni smo braniti našo čast delavskih borcev, braniti čast naše Partije, ki je kri in meso delavskega razreda in nada francoskega naroda.«

Na koncu je Thorez pozval vse Francoze in Francozinje vseh političnih prepričanj, naj se še bolj združijo, »da bi skupno, zvesti duhu in programu odporniškega gibanja napravili Francijo svobodno, močno in srečno.«

Govor J. Duclosa pred 80.000 poslušalci v Bordeauxu

Jacques Duclos, tajnik KP Francije in podpredsednik narodne skupščine je imel v Bordeauxu govor pred 80.000 poslušalci.

V svojem govoru je podal sliko političnih dogodkov in poudaril nevar-

»HUMANITE« OBSOJA FRANCOŠKO VLADO

Veliki ameriški trusti ne želijo, da bi Francija postala gospodarsko močna

Pariz, 5. avg. (Tanjug). Po dolgih pogajanjih med predstavniki francoske generalne konfederacije dela in predstavniki delodajalcev je bil končno sklenjen sporazum o povišanju delavskih plač. V pariški pokrajini je bil ugotovljen življenjski minimum delavcev na 8000 frankov mesečno, razen tega pa še posebni dodatek z ozirom na čas.

Francoska napredna javnost je sprejela ta sporazum z velikim zadovoljstvom. Sporazum mora še odobriti vlada.

Vladni odbor je proti pričakovanju in kakor poudarja demokratični tisk proti nacionalnim interesom sprejel sklep, da ne odobri sporazuma. Podpredsednik vlade Teitgen je izrazil obžalovanje zaradi sklenitve tega sporazuma in izjavil, da bi bila »izvedba tega sporazuma zelo nevarna«. Vlada mora sprejeti sklep v sredo in splošno mnenje je, da bo v skladu s Teitgenovo izjavo odklonila ta sporazum.

Stališče vlade je težko zadelo pričakovanja delavskih množic po vsej

državi. V zvezi s tem objavlja »Humanite« članek Andrea Carella, v katerem obtožuje vlado, da s svojim ravnanjem otežkuje nacionalno obnovo dežele in težko materialno stanje delavcev.

»Naša proizvodnja« poudarja Carell, »predstavlja ključ do naše gospodarske obnove, s tem pa tudi do naše nacionalne neodvisnosti. Zelo dobro vemo, da se neki krogi onstran Atlantika zelo veselijo upadanja našega gospodarstva. Veliki ameriški trusti nikakor ne želijo, da bi Francija postala finančno in industrijsko močna. Zelo radi bi videli, če bi mi proizvajali parfeme, zvaljali cvetje in gojili oljke, če bi naša industrija propadala, če naša trgovina ne bi napredovala, tako da bi bili obsojeni na počasno smrt, da bi izgubili s svetovnih tržišč.«

Zato je razumljivo — zaključuje Carell — zakaj se daje Nemčiji prvenstvo pri obnovi in zakaj se s tolikšno ogorčenostjo odklanja Franciji premog iz Porurja, ki ga tako zelo potrebuje njeno gospodarstvo.«

Obsojeni voditelji rumunske legionarske organizacije

Bukarešta, 5. avgusta. (Tass.) Vojaško sodišče v Bukarešti je izreklo sodbo nad legionarsko organizacijo »Bratje križa«, ki je bila obtožena, da je organizirala zaroto proti demokratični ureditvi v Rumuniji. Šefi organizacije legionarji Karisu, Sufaru in Pusiasu so bili obsojeni na po 18 in pol let ječe, 4 obtoženci na po 10 let ječe, ostali štiri obtoženci pa na kazni zapora v trajanju od 5 do 6 mesecev.

Seja komiteja VS za sprejem novih članov

New York, 5. avgusta. (Tanjug). Na seji komiteja VS za sprejem v članstvo se je nadaljevala diskusija o predlogu sovjetskega delegata, naj bi odložili razpravljanje o prošnji Madžarske, Italije, Avstrije in Rumunije, dokler ne bodo ratificirane mirovne pogodbe.

Sovjetski delegat Krasilnikov je podkrepil svoj predlog z neovrznimi argumenti. Dejal je, da je v besedilu mirovnih pogodb z Italijo, Rumunijo in Madžarsko rečeno, da bodo te države lahko postale članice ZN, šele po ratifikaciji mirovne pogodbe. V uvodu pogodbe z Avstrijo pa je rečeno, da bo dana Avstriji po sprejemu pogodbe možnost za sprejem med ZN. Moskvska in potsdamska deklaracija imata iste določbe.

Ameriški delegat in pa delegati, ki so podprli njegov predlog, niso niti

delegata. Trdili so samo, da Sovjetska zveza zavlačuje ratifikacijo mirovne pogodbe z Italijo in konferenco za izdelavo pogodbe z Avstrijo.

Krasilnikov je odgovoril, da so te obtožbe brez podlage in da ta komitej ni pristojen o tem razpravljati.

Sovjetski predlog ima dva dela: 1. naj se razpravljajo o prošnjah treh bivših sovražnih držav odloži dokler ne bodo ratificirane mirovne pogodbe; 2. naj se ničesar ne stori glede prošnje Avstrije, dokler ne bo sklenjena pogodba s to državo.

Za prvi del predloga so glasovale SZ, Poljska in Avstralija, medtem ko je 8 delegatov glasovalo proti. Za drugi del predloga sta glasovali SZ in Poljska. Avstralija, ZDA in Belgija so glasovale proti, ostali so se pa vzdržali glasovanja. Na ta način je bil sovjetski predlog odklonjen.

Uspehi prostovoljnega dela v Ljubljani v mesecu juliju

Dela na ljubljanskih gradiliščih se uspešno razvijajo. V preteklem mesecu so bili na posameznih gradiliščih doseženi sledeči rezultati: na cesti Podsmreka—Vrhnika je delalo 3637 prostovoljcev. Največ so pri tem delu pripomogli nameščenci vladnih ustanov, nameščenci MLO ter prebivalstvo iz rajonov Center, Šiška, Moste, Vič in ostale mešane enote. Pri gradnji ceste so opravili 13.147 delovnih ur ter pri tem izkopali in prevozili 4177 m³ zemlje ter splanirali 4052 kvad. metrov terena.

Pri gradnji stanovanjske kolonije v Šiški je v preteklem mesecu delalo skupno 4400 prostovoljcev iz rajonov Center, Šiška in St. Vid. Pri gradnji so skupno opravili 14036 delovnih ur ter pri tem splanirali in prevozili 1922,35 m³ zemlje, splanirali 100 m² terena, prenesli in zložili 192,90 m³ lesa, zložili 248.310 komadov opeke, 3000 kg železa in izrezali 189 komadov pločevinastih plošč.

Na Poljanski cesti je 2773 prostovoljcev iz Centra in Most v preteklem mesecu opravilo 8067 delovnih ur. Pri tem so splanirali in prevozili 3570,46 m³ zemlje, skovali 130 krampov in prenesli 205 m cevi.

Na gradilišču Litostroj je v preteklem mesecu delalo 1787 prostovoljcev iz Šiške in Centra ter pri tem delu opravilo 7012 delovnih ur. Skopali in prevozili so 2474,64 m³ zemlje, splanirali 90 m² terena, prenesli in zložili 14 m³ lesa, zložili

9000 komadov opeke, prenesli 300 komadov fijanovih nosilcev in 1000 m cevi.

Na Tržaški cesti je 2676 prostovoljcev iz Viča, Rakovnika in Centra pri svojem delu opravilo 7825 delovnih ur. Pri tem so splanirali in prevozili 1855,59 m³ zemlje, splanirali 644 m² terena, zložili 55.074 komadov opeke ali 8 m³ in porušili 16,5 m² zidu.

Na gradilišču Jugopetrola v Zalogu je delalo prejšnji mesec 548 prostovoljcev iz rajonov Moste, Center, Šiška in Polje, ki so pri svojem delu opravili 1843 delovnih ur. Skopali in prevozili so 679,77 kub. metrov zemlje, splanirali 485 m² terena in prevozili 337 m³ lesa.

Na gradilišču mestne kladnice, v Savski koloniji in pri Sv. Urhu je v preteklem mesecu delalo 737 prostovoljcev iz Most in Polja, ki so opravili 1899,5 delovnih ur. Pri tem so splanirali in prevozili 409,96 m³ zemlje, splanirali 1202 m² terena, zložili 6 m³ lesa in 850 komadov opeke.

Skupno je na navedenih gradiliščih v preteklem mesecu delalo 16.558 prostovoljcev, ki so pri svojem delu opravili 53.829,5 delovnih ur. Skopali in prevozili so 15.089,77 m³ zemlje, splanirali 6573 m² terena, prenesli in zložili 212,90 m³ lesa, zložili 313.234 komadov opeke ali 23 m³, zložili 3000 kg železa, 300 fijanovih nosilcev, izdelali 189 komadov pločevinastih plošč, porušili 16,5 m² zidu, skovali 130 krampov, prenesli 1205 m cevi in prevozili 337 m³ lesa.

FIZKULTURA

10. avgust — »Dan plavanja«

Plavanje je šport, s katerim se bavi velik del našega ljudstva, a našim fizikulturnikom je vsakdanja potreba.

Zaradi množičnosti plavalnega športa v Jugoslaviji je centralni odbor FISAJA določil 10. avgust za »Dan plavanja«. Ta dan bodo prvič v enem dnevu velike plavalne manifestacije prireditve. Velika bogastva naših vod so bila premalo izkoriščana za fizikulturo, posebno za veslanje in jadranje. Na morju so vodni športi veliko bolj razviti, kakor v notranjosti.

Glavni vzrok slabega razvoja vodnih športov pri nas pa je tudi slaba in nesistematična propaganda. 10. avgusta —

»Dan plavanja« bo prva večja plavalna prireditve, ki je nujno potrebna za razvoj plavanja. Ta dan naj pride do izraza predvsem množičnost in popularnost vodnih športov. Vsak, kdor zna plavati, vsak, kdor ima čoln, naj se udeleži tega dneva. Tam, kjer ni bazenov, naj tekmujejo plavalci in veslači med seboj v rekah in potokih. Pri nas v Sloveniji je močno razvita lesna industrija in s tem v zvezi imamo mnogo žag in mlinov, zajezana voda pred temi mlini pa tvori idealne baze, ki so kot nalašč pripravni za plavanje in za izvedbo plavalnega dne.

Vse fizikulturne organizacije in društva naj za ta dan pripravijo zanimive točke programa!

Ob smrti tovariša Žarka Majcna

Tovariš Žarko Majcna je bil upravnik jadranskega centra na Dolenskem. Če hočemo ob njegovi smrti prikazati vsebino njegovega kratkega, toda vsestransko plodnega življenja, moramo to izraziti z eno samo besedo: delo. Tisto močno ustvarjalno delo, ki izvira iz velike ljubezni do svojega ljudstva. Ta ljubezen ga je v času okupacije napolnila v vrsto borcev za svobodo naših narodov, kjer se je kmalu vrstil med čuvarje našega neba — Titove letalce. Bil je štorovnik. Z aparatom sta se znila v eno samo jekleno pest, ki je neustrašeno tolkla sovražnika.

Po osvoboditvi je posvetil vse svoje mlade sile organizaciji in razvoju športnega letalstva. Postal je upravnik jadranske šole na Blokah, kjer je vso svojo ljubezen do našega neba, ves svoj delovni polet prenašal na gojence šole, na bodoče pilote. Njegovi učenci so videli v svojem učitelju vzor Titovega letalca, pa tudi vzor požrtvovalnega in zvestega to-

variša. Pozimi 1946-47 je vzgajal nov kader učiteljev jadranske letenja, ki so po njegovi zaslugi preželi z enako ljubeznijo do sinjega športa, kot je bil tovariš Žarko. Ko je po končanem tečaju učiteljev jadranske letenja prevzel mesto upravnika zveznega jadranskega letenja na Dolenskem, je z vso njemu lastno življenjsko energijo nadaljeval svoje veliko in plodno delo za srečno bodočnost svojega draga ljudstva. Iz srede tega dela ga je izrgala nenadna smrt.

Dragi Žarko! Ob Tvojem preranem grobu Ti letalci obljubljam, da bodo z enako ljubeznijo, kot si jo Ti gojil do našega sinjega neba, prežete vse naše letalske organizacije, vsi naši bodoči piloti, da bomo neomajno in zvesto hodili po poti, katero si nam s svojim borbenim, delovnim poletom Ti nakazal.

Republiški odbor za športno letalstvo LRS.

Razpis prvenstva LR Slovenije v tenisu za leto 1947

Fizikulturna zveza Slovenije, strokovni odbor za tenis razpisuje v dneh 8—10. avgusta prvenstvo Slovenije v tenisu za leto 1947, ki se bo vršilo v izvedbi Fizikulturnega društva »Polet« v Mariboru.

Prvenstvo se bo vršilo v naslednjih skupinah:

- 1. moški posamezno A razred,
- 2. moški posamezno B razred,
- 3. ženske posamezno,
- 4. mladinci posamezno,
- 5. moški v dvojci,
- 6. mešane dvojice.

Prijave se bodo sprejemale do četrtika 7. avgusta 20. ure, ko se bo vršilo žrebanje v domu FD Poleta, Maribor, Partizanska 4. Pravico sodelovanja imajo vsi člani fizikulturnih društev in aktivov Slovenije. Turnir se bo pričel v petek 8. avgusta in bo trajal do 10. avgusta 13. ure. Prijavnina znaša za osebo in skupino din 10. Udeleženci nosijo potne stroške sami, avent. njih društva. dočim preostri prireditelj stanovanja in hrano in nosi stroške za zunanje udeležence od 7. avgusta zvečer do 10. avgusta opoldne.

Prvenstvo se bo vršilo po pravilih mednarodne teniške zveze. Ostale podrobnosti bodo objavljene po žrebanju.

FZS — Strokovni odbor za tenis

Prvenstvo LR Hrvatske v kajaku

Zagreb, 3. avgusta. Na Savi je bilo v nedeljo tekmovanje za prvenstvo LR Hrvatske v kajaku. Nastopilo je 15 čolnov s 21 tekmovalci. Rezultati so bili naslednji: ženske, enosedelni kajaki, prog 2000 m: 1. Gluhak (Mladost) 9:33. 2. Ružinski (Mladost) 9:36. 3. Lukijanovič (Metalac) 9:40. 4. Tatašević, 5. Soršak, 6. inž. Jeniš (vsi Mladost). Mladinci, enosedelni kajaki, prog 1000 m: 1. Desnica 4:47. 2. Hravčiček, 3. Pehalim, 4. Vekljan (vsi Mladost). Ženske, enosedelni kajaki, prog 1000 m:

INDONEZIJSKA REPUBLIKANSKA VLADA ZAHTEVA UMIK NIZOZEMSKIH ČET NA POLOŽAJE, KI SO JIH ZAVZEMALE PRED PRIČETKOM SOVRAŽNOSTI

Džokakarta 5. avg. Associated Press poroča: Indonezijska republikanska vlada je poslala nizozemskim oblastvom v Indoneziji zahtevo, naj se Nizozemci umaknejo, preden bo izvedena nizozemska naredba o prenehanju sovražnosti, na položaje, na katerih so bili pred pričetkom sovražnosti.

V poslanci tudi želijo, da bi izvajala nadzorstvo nad izvajanjem premirja komisija ZN. Indonezijska vlada zastopa stališče, da bi, kolikor ne bi komisija ZN izvajala nadzorstva nad prenehanjem sovražnosti, lahko prišlo do izgravanja premirja s strani Nizozemcev.

Kljub pozivu Varnost. sveta o prenehanju sovražnosti se nadaljujejo ostre borbe

Haag 5. avg. (Tass.) Iz zadnjih poročil iz Indonezije je razvidno, da se ne glede na predlog VS o prenehanju vojaških operacij na Javi in Sumatri nadaljujejo ostre borbe med nizozemskimi četami in Indoneziji.

V nizozemskem uradnem poročilu je rečeno, da se južno od Surabaje, v Modžekarti, v bližini mesta Tirne, ki je oddaljen 12 km od Surabaje, nadaljujejo silovite borbe.

Kakor piše »Handels Blad«, bi nizozemske čete na vsak način rade dosegle uspeh v pokrajini Batavije in Tangeranga. Razen tega se skušajo približati Džokokarti.

Republikansko letalstvo je v teku zad

- 1. Krunica Ružinski (Mladost) 5:33. 2. Flego (Mladost), 3. Curinadi (Metalac). Mladinke, enosedelni kajaki, prog 1000 m: 1. Novak (Mladost) 5:55. Člani, dvosedelni, prog 2000 m: 1. Gluhak—Ružinski (Mladost) 8:57.1. Mladinci, dvosedelni, prog 1000 m: 1. Vrhljan—Pehalim (Mladost) 4:11. Članice, dvosedelni, prog 1000 m: 1. Flego—Ružinski (Mladost) 5:36.2.

ŠAH

Šahovski polfinalni turnir v Mariboru

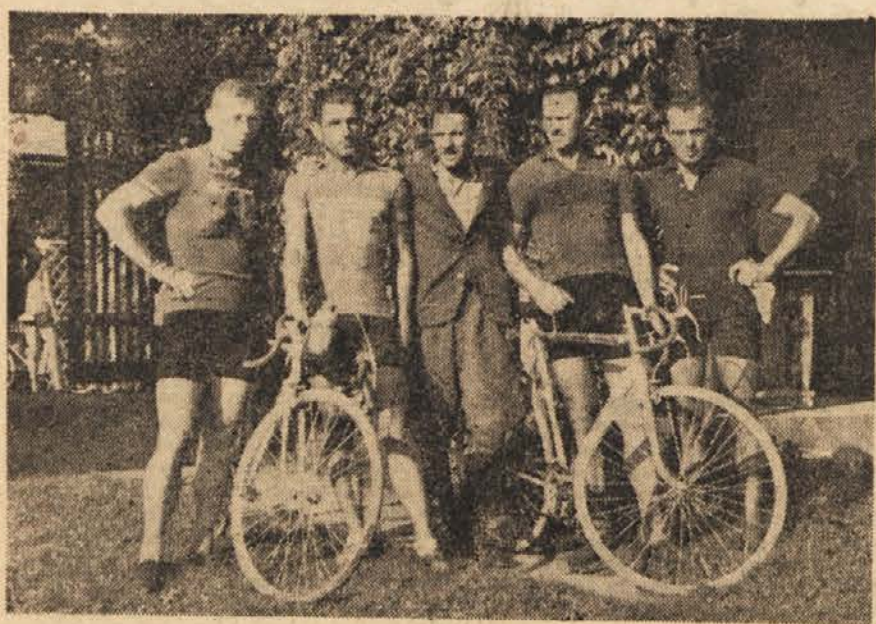
Danes ob 11. uri dopoldne je bil v Mariboru v dvorani hotela »Orel« otvorjen polfinalni turnir za 3. prvenstvo FLRJ. Udeležence turnirja je pozdravil zastopnik SOS-a prof. Vagača, ki je prikazal razvoj šahovske igre v Sloveniji in zadel udeležencem uspeha v igri.

Popoldne ob 15. uri se je začelo igranje partij: Sodelujejo: inž. Kindi (Karlovac), Longer (Kranj), Nedeljkovič (Beograd), Kočević (Beograd), Simonovič (Beograd), Udovič (Zagreb), Kulžinski (Novi Sad), Horvat (Zagreb), Šiška (Ljubljana — še ni prispel), Bajer (Lukovac), Totit (Zagreb), Vrlič (Zagreb), Mišura (Maribor), inž. Vidmar (Ljubljana), Raber (Zagreb), kapetan Marković Mihajlo (Beograd), Smederevac (Pančevo), Marković Radomir (JA Beograd), Gruber (JA Beograd) in Skoček Boris (Mostar).

V prvem kolu šahovskega turnirja so remizirali Longer—Gruber, Janošević—Smederevac, Udovič—Raber, Nedeljkovič je dobil proti Markoviću, Horvat proti Mišuri, Tot proti inž. Bajerju. Prekinjeni sta bili partiji Kulžinski—inž. Vidmar na pa Marković—Simonovič.

Vremenska napoved za sredo 6. avgusta: Proti jutru nevihte z nalivi in močna ohladitev. Čez dan razjasnitev.

S kolesarske dirke okoli Hrvatske in Slovenije

Od leve proti desni stoje: Ivan Valant (J. Gregorčič, Jesenice), Anton Strain (FD Dinamo, Zagreb), Cajnko Vinko, predsednik OFO Slovenije Gradec, Gustav Prosinček (FD Slaven, Zagreb) in Josip Šolman (FD Slaven, Zagreb).

ODLOČBA

za čevljarška dela, izvršena po meri, za novo in polnovo obutev, za popravila in krpanje čevljev

Na podlagi 7. čl. uredbe o določanju in kontroli cen v zvezi z odločbo vlade LRS o določanju in uporabi enotnih cen za območje LRS z dne 17. marca 1947, 8-149, določa urad za cene pri PVLRŠ za čevljarška dela, izvršena po meri, te cene za vse območje LRS:

Table with columns: Zap. št., Obutev, Delo in material (šivani dan, zbiti din), Delo in drobni material (šivani dan, zbiti din). It lists various shoe repair and manufacturing tasks with their corresponding prices.

Table with columns: Delo in material (šivani dan, zbiti din), Delo in drobni material (šivani dan, zbiti din). It lists various shoe repair and manufacturing tasks with their corresponding prices.

Kot osnova je računana za zgornje usnje telečji boks, z izjemo golenice gozderice, kjer je računana dulboksa. Za podlogo je računana krom strojna ovtina, za podlogo iz tkanine keper. Notranjiki so iz okrajcev, vmesni podplati iz vratov, podplati in napetniki krupon, vpetniki, vratovi in stranice. Za gozderice je računana krupon debeline nad 5 mm, za moške čevlje krupon debeline nad 4 mm, ženske nad 3 mm, otroške št. 30-35 nad 3/4 mm, št. 24-29 nad 3 mm. Za popravilo pete je smatrati izravnanje izhrojene pete z odpadki podplatnega usnja in nov napetnik iz krupona. Za novo peto pa se šteje, če porabi čevljar pri popravilu dva cela vpetnika in več.

V cenah za delo in drobni material so vršeni stroški za lesene klince, sekance, žičnike, dreto, vosek, polituro, smolo, apreturo, sukanec, klej in ričnice. Za deske in dekleške čevlje št. 36-39 veljajo iste cene kot za ženske čevlje. Za dela iz plutovine, kakor tudi za ostala dela, ki v ceniku niso navedena, je dopustno zaračunati cene sorazmerne gornjim cenam, glede na zamudo časa in porabo materiala. Za templanke iz gume v debelini nad 3 mm, pribite z lesenimi klinci, veljajo cene kot za templanke iz usnja. Davek od prometa proizvodne je v te cene že vrščen in sicer znaša: 1. za storitve 4% od proizvodne cene po tar. št. 13/B, 2. za novo obutev: a) škornji 45% od proizvodne cene po tar. št. 374/G; b) moški čevlji 17% od prodajne cene na drobno po tar. št. 374/B/3; c) ženski čevlji 17% od prodajne cene na drobno po tar. št. 374/B/1 in 14% od prodajne cene na drobno po tar. št. 374/B/2 (za 36. točko te odločbe). Cene te odločbe veljajo za čevljarška ročna dela, izvršena neposredno za potrošnika. Okrajni ljudski odbori lahko določijo glede na krajevne prilike za cele okraje nižje cene od gornjih. Imetniki čevljarških obrtov morajo izobesiti uradni cenik v svojih obratovalnicah na dobro vidnem mestu. Vsako prekoračenje teh cen ali cene, določenih po okrajnih ljudskih odbori, je kaznivo po zakonu o pobijanju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske subvotaje. S tem cenikom se razveljavlja cenik IX., št. 1314/1 z dne 27. junija 1947, urada za cene pri predsedstvu vlade LRS za čevljarška dela, izvršena po meri.

OBVESTILA

Sprejem gojencev v I. letnik Gozdarske šole

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo bo sprejelo v I. letnik gozdarske šole 25 do 30 gojencev. Ponek traja 10 mesecev; prve tri mesece po učenem načrtu na Državni gozdarski šoli v Mariboru, nadaljnjih 7 mesecev pa po delovnem načrtu pri raznih državnih gozdnih podjetjih LRS. Na šoli živijo gojenci v internatu, pri gozdnih podjetjih pa prejemajo kot praktičanti ustrezno plačo. Po uspešnem izvršenem učenem in delovnem načrtu polagajo gojenci sklepni izpit I. letnika. Ponek začne 15. septembra 1947. Pogoj za sprejem so: najmanj sedemletna splošna izobrazba, odslužen vojaški rok, telesna in duševna sposobnost in priporočljiva karakteristika. Prednost bodo imeli borec POS, POJ in NOV ter aktivisti OF, posebno oni, ki imajo že nekaj prakse kot gozdni čuvaji ali pomožni logarji in gozdni delavci, predvsem iz področja. Interesanti nam pošljijo svojeručno napisano prošnjo ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo, oddelek za gozdarsko prosveto, Ljubljana, Poljanska c. 2, najkasneje do 30. avgusta t. l.

PROSVETNIM ODSEKOM pri Okrajnih ljudskih odbori - Ravnateljstvom gimnazij in učiteljskih ter upraviteljstvom osnovnih šol Navodila za konec šol. leta 1946-47 in začetek šol. leta 1947-48

Vsi izpiti na gimnazijah in učiteljskih (popravni, razredni, privatni in naknadni) se vrše od 1. do 9. septembra t. l. tako, da se bodo mogli absolventi IV. razreda v šim večjem številu prijaviti k sprejemnim izpitom na srednjih strokovnih šolah. Redno vpisovanje v vse razrede traja od 10. do 13. septembra. Po rednem vpisu vpisujejo ravnateljstva zamudnike in upravičenih primerih na kolektivno prošnjo še do 30. septembra. Od 1. do 31. oktobra dovoljujejo ob utemeljenih razlogih naknadni opis Prosvetni odseki pri OLO. Po 31. oktobru redni vpis ni več možen. Prvi šolski dan je 15. september 1947. Ministrstvo za prosveto.

PRESKRBA

ODDAJA ODREZKOV ZA MLEKO ZA MESECO JULIJ 1947

Posivamo vse mlekarne, da oddajo odrezke za mleko za julij 6. avgusta od 8. do 12. ure trg. podjetje MLO »Mlekopromet«, Majstrova 10, po stanju 31. julija 1947.

Raznašalki za raznašanje »Ljudske pravice« za Vič in Kodeljevo sprejme uprava.

KINO Ljubljana, MATICA: Premiera sovjetskega filma »Otok brez imena«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30. SLOGA: Češki film »Modra tonična«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30. KODELJEVO: Sovjetski film »V gorah Jugoslavije«, tednik. Predstavi ob 20. TIVOLI: Češki film »Prizane«, tednik. Predstavi ob 20.30 in 22. ur. MARIBOR ESPLANADE: Češki film »Pot v globino študentove duše«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30. GRAJSKI: Francoski film »Angel noči«, tednik. LETNI: Sovjetski film »Sovjetska Latvija«, tednik. CELJE, METROPOL: Češki film »Dekle s Beelove«, tednik. DOM: Sovjetski film »Silva knežinja čaršava«, tednik. PTTJ: Francoski film »Morska roža«, tednik.

RADIO Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje 569 m - 449 m DNEVNI SPORED ZA SREDO 6. avgusta 6 Budnice - 6.15 Iz naših časopisov. Dnevni spored - 6.25 Veder jutranji spored - 7 Pesni slovenskih narodov - 7.15 Napoved časa, poročila, objave in radijski kolektor - 12.30 Napoved časa in poročila - 12.45 Laha glasba, mali oglasi in objave - 13 Od-daja za pionirje - 13.30 Dve glasbeni sliki: »Začarano jezero« in »Zlati petelinček« - 13.45 Ruski tečaj Društva za kulturno sode-lovanje Slovenije s SZ: »Naš Kralov« - 14 Iz sovjetskih filmov - 14.15 Napoved časa in poročila - 19 Radijski dnevnik - 19.30 Baloina glasba slovenskih skladateljev - 19.30 Napoved časa in poročila - 19.45 Laha glasba, mali oglasi in objave - 20 Zdravstvena ura - Dr. Rus Slava: Poletno driske in krvave grize - 20.15 Nastop moškega zbora »Enakost« iz Studencev pri Mariboru pod vodstvom Maksa Plevanca. (Prenos iz Maribora) - 20.45 V borbi za plan - 21 S XIV. divizijo na Stajersko - 22 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda - 22.15 Veder spored zabavne glasbe - 22.40 Drobne skladbe za lahko noč.

NATEČAJ za sprejem učencev v industrijsko šolo za gumijevo obutev v Borovu

Pravico do natečaja za vpis v šolo imajo učenci, ki so dovršili vsaj drugi razred gimnazije ali tej enake šole. Pouk v šoli je teoretičen in praktičen ter traja 3 leta. Šola ima dve stroki: obutveno in gumijevo. Obiskovalci šole postanejo po končanem uspešnem šolanju kvalificirani mojstri-pripravniki in bodo porazdeljeni po tvornicah. Sprejeti učenci so gojenci Ministrstva za industrijo FLRJ Glavne direktorije Zvezne kožarske in gumijeve industrije v Beogradu, ki jim za ves čas šolanja zagotavlja stanovanje, hrano, obleko in vse ostalo potrebno. Za sprejem v to šolo je treba predložiti lastnoručno spisano prošnjo, taksirano z 10 din. Rok za vlaganje prošnje je do 20. avgusta 1947. Prošnji je treba priložiti sledeče listine: rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in potrdilo o vedenju, ki ga izda oni sekretarji aktiva LMS, kjer se je dijak do tedaj šolal; a tistim, ki ne prihajajo direktno iz šole, izda tako potrdilo KLO. Kandidat mora izpolniti še sledeče pogoje: ne sme biti mlajši od 14 let in ne starejši od 16 let; mora biti duševno in telesno dovolj razvit in popolnoma zdrav. Niheč od kandidatov naj ne prihaja, če ne bo pozvan. Vsa nadaljnja obvestila ustno in pisмено daje industrijska šola v Borovu telefon števil. 121. Uprava Industrijske šole.

Izbrisala se je iz trgov. registra Okrožnega sodišča v Ljubljani firma J. VIDIC tovarna pletenin Radovljica in se ustanovilo državno podjetje pod imenom Tovarna pletenin Radovljica

Kuharici pošteni in sposobni iščemo za Gradbeno vodstvo v St. Petru v Savinjski dol. Nastop takoj Osebnost se predstaviti ali ponudbe poslati na Podjetje za elektrifikacijo zapada, terenska sekcija Ljubljana, Gledališka ul. 8/IV.

Od 5. do 29. avgusta bo glavno žrebanje srečk Državne loterije Izžrebanih bo 31.000 dobitkov v vrednosti 26.000.000 din Premija je v najsrečnejšem slučaju 1.000.000 din Opozorjamo vse cenjene igralce, da pravočasno obnove svoje srečke Ti pa, ki še nimate srečke, jo še vedno lahko kupiš ali naročiš v Ljubljani, Tavčarjeva 5, sekcija za loterijo

DNEVNE VESTI Trgovsko podjetje GLO »Prehrana« obve-šča, da je na razpolago zgodnji krompir in kisel zelje v vseh malih prodajalnicah državnega, zadržnega in privatnega sektorja, kakor tudi na trgu v Ljubljani. Na razpo-lago je v vsaki količini v skladišču »Pre-hrana«, Kolodvorska ul. 7. Kupim večjo množico zajetih ali jančjih kož, fino strojenih na usnje Janez, Sv. Petra cesta 42. Dežurni lekarni v sredo, 6. avgusta; le-karna Leustek, Resljeva c. 1; lekarna Ko-motar, Vič, Tržaška cesta. Urade in ustanove opozorjamo, da vsa obvestila in objave za »Ljudsko pravico« sprejemamo najkasneje do 12. ure. - Uredništvo. MALI OGLASI RAZVELJAVILJAM fizikalno in PDS iz-kaznico na ime Stigije Bruno, Ipavčeva 2, Celje. PROGLASAM za neveljavno kolešno izkaz-nico na ime Novak Albert roj. 18. 3. 1896, stanujoč Kokrica 80. PREKLICIJEM veljavnost osebne, sindi-kalne, kolešne, fizikalne-planinske iz-kaznice na ime Perdič Franc roj. 1. 10. 1923, stanujoč Sobenjo 8. RAZVELJAVILJAM OF in delovno izkazni-co na ime Jug Viktor, Zvodno 26, Te-harje - Celje. PROGLASAM PONOVRNO za neveljavno vo-jakovo ovrženje za stalno nesposobnega in osebno izkaznico, ki mi je bila ukraden. Kiseljak Ernest, Dolni Slaveči 36, p. Gor-nja Lendava. RAZVELJAVILJAM prometno knjižico od-trojkolesa št. 3233/7 na ime Skore Vinko, St. Peter na Selu, p. Podplat. 3619

RUDNIK KOČEVJE sprejme za svojo delavsko menzo dve kuharici. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati na upravo rudnika. Glavni urednik: Ivan Bratko. - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. - Uprava: Kopitarjeva 2. - Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. - Telefon za ročninskega odd.: 30-30. Telefon oglasnega odd.: 36-85. Štev. ček. rač. 60.4045-22